

A hand is shown holding a small amount of dark soil. From the soil, a small green plant with several leaves and a single red rose is growing. The background is a vibrant, fiery red and orange, suggesting a hellish or infernal environment. The overall composition is symbolic, likely representing the contrast between life and death, or the preservation of life amidst destruction.

جنتی خاورہ۔۔

دوزخی ژوند

طلا محمد شہاب

پولیسٹا گرافکس

عجیبہ خبرہ

دوزخی ژوند ، جنتی خاورہ ، عجیبہ خبرہ

دومرہ بخیلہ غنی خاورہ ، عجیبہ خبرہ

پُستنی میندی ، اوس غلام ابنِ غلام زیروی

د ابدالی جلالی خاورہ ، عجیبہ خبرہ

د کتاب تہوں واک ، اختیار اور حق د طلا محمد شباب دے

جنتی خاورہ - دوزخی ژوند

د کتاب نوم

طلا محمد شباب

لیکونکے

چم زانکی خیل کلے داگی ضلع صوابی

0345-9508912 , 0300-5726402

اگست 2009

رومبے چاپ

یوزر

تعداد

سل روپی

بیه

ایم عثمان تصور

کمپوزر

بریبننا گرافکس شیوہ اڈہ (صوابی)

0300-6244125

خورونکی

❖ ربا ادبی تولنہ ترکی رشکی (صوابی)

❖ صوابی ادبی تولنہ (صوابی)

د موندلو درکونہ

❖ یونیورسٹی بک ایجنسی پینور

❖ شغیب نیوز ایجنسی صوابی

❖ بریبننا گرافکس کمپیوٹرز شیوہ اڈہ

ٿرون

د هغه پښتون رهبر افضل خان (خان لالا) په نوم څوک چې د وخت تر هره گره په خپل سنگر کښې لکه د ايلم د غر کلک اولار دى۔ د ملي وحدت قائل، د امن طلبگار د واضحه موقف څښتن زه د حالاتو په تيرو کښې د سباد ستورى ځل گڼم۔

د خوشحال روح دې مُسکے کرو
باچا خان دې را ژوندے کرو
سر دې ټيټ نه کرو وحشت ته
يوسفزے دې يوسفزے کرو

ٿرون

د هغه نظار علي پٽ نوم چي پڻتو وٺيلے ،
ليکلي ، لوستلي او پاللي هم شي۔ پٽ خپل
قام ، وطن ، ڪلتور او رٿبه مٿين پٽ خپل پڻتون
زره ڪنبي ساھو پڻتنه مينه او وينه لري۔

نظار علي

د شباب رنگونه

حالات زمونږ نه تقاضا د مصلحت نه کوی
دور پرهر پرهر تصویر د خپل ارمان غواړی
شوک د مهدی په انتظار څه مسیحا ته ناست دی
پښتون سنگر خو د شیر شاه غوندي نر ځوان غواړی
(شباب)

پلا محمد شباب د صوابی د سیمې د ځلمی کول یو نمائنده لیکوال دی۔
چې ښه شاعر هم دی او ښه نثر نگار هم۔ د دې نه وړاندې ئې یوه شعری
مجموعه د ”گل فکرونه“ په نوم چاپ شوې ده۔ او اوس ئې بل کتاب
”جنتی خاوره دوزخی ژوند“ چاپ کیږي دی۔ دا نه چې هغه صرف یو
لیکوال دی۔ بلکې د پښتو ژبې هر مجلس کښې حاضر او چمتو وی۔ د
”وړمې“ کښې مدیر اعلیٰ دی۔ د صوابی ادبی ټولني او قلمی تړون صدر
هم دی۔ د هغه ادبی خدمات د ستاینې وړ دی۔ هغه صرف د خیال په دنیا
کښې نه اوسی د عمل په میدان کښې ملا تړلې ولاړ دی۔ ډیره مطالعه لری
لویو پوهانو او لیکوالو سره یې ناسته پاسته کړې ده۔ او ډیر څه یې ترې
دده کړی دی۔ اوس پخپله هم ښه ادبی پوهه او معلومات لری زه د شباب
مطالعې ته حیران او گوته په ځله یم۔ زه د هغه د دغې پوهې او بې لوټه
خدمت ته ډیر په دروند نظر گورم۔

نشر هم ډیر ښکلې لیکي۔ کښې شمیرو مضامین کالمونه، ډرامې، افسانې او

مقالې يې ليکلی دی۔ کوم چې گڼو اخبارونو او رسالو کې چاپ شوی
 هم دی۔ د ريلايو او ټي وي په پروگرامونو کې هم حصه اخلي څه کلام
 ئې په ريلايو او ټي وي سنډر غاړو وئيلې هم دې۔ خلق ئې کلام خوښوی۔
 دغه ئې د ادبي لوړ مقام يو ثبوت دې۔ د ليک اډانه ئې په ترقي پسندی او
 قامولي ولاړه ده۔ دا منم چې لا شباب دې خو عشقيه شاعري يې دومره
 کمه ده چې د نيشت برابر ده۔ شباب په خټه پښتون دې ځکه پښتو ژبه او
 کلتور خپل ايمان گڼي پښتون قام خپل شناخت او فخر گڼي۔ ځکه د دې
 قام په بڼه خوشحاله او په بده خفه کېږي۔ د پښتون قام په بربادۍ خفه
 دې۔ ځکه خو وائي۔

د پښتو د خبر د پاره
 هغه زور کچکول راواخله
 پښتنه ناوې سينگار کره
 پښتانه ورله جنجيان کره
 دا تاله وطن جنت کره
 خپل رهبر دې باچا خان کره

او چې کله هغه په خپل چاپير چل کېږي، بې انصافي استحصال، لوړه ژوره
 ، بې وسي ويني نو حساس شعور ئې اوژرېږي او د انقلاب يوه چغه شي۔

وائي ستا قلم باغي فکر مُرتد دې
 زه شباب چې د رڼا سنډرې وایم

دې کېږي شک نيشته چې شباب قام پرست دې۔ خو دې سره سره هغه

انسان دوست او ترقی پسند ہم دے۔ اصلی قام پرست ہم ہفہ وی چہ ہ
 ہر قوم حق منی او خان لہ ہم خپل جائز حق غواری۔ سومرہ پورہ چہ ہ
 ترقی پسندی تعلق دے۔ نو ہر انسان انفرادی او اجتماعی طور د ژوند پئہ
 ہر مہدان۔ بدلون۔ جدت۔ ترقی او د خپلہ زمانہ سرہ مطابقت غواری۔
 او کئہ داسہ نہ وی۔ نوروستو پاتہ کیری۔ دہ تہ ترقی پسندی وائی۔ یو
 شاعر چہ د خپل دور د معاشرہ مشاہدہ کوی۔ چہ کوم خیزونہ ورتہ
 غلط او غیر موزون ہکارہ شی نو ہفہ پئہ گوتہ کوی او اصلاح ئہ ہم
 غواری د شباب نوہ شاعری ترقی پسندی دہ کوم چہ د وخت ضرورت
 دے۔

PUKHTONET

ماسٹر شیر افضل افضل (ریٹائرڈ پرنسپل)

سرپرست اعلیٰ قلمی ترون صوابی

01-07-09

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

د طلا محمد شباب شاعری

د زرہ غوتی چي پنه کښي گل نه شي ، سپرلي خه کوو
راته پنه بنه سترکه چي نه گوري ، ساقی خه کوو
چي نه آزاد يم او نه بناد اوسم ، جنت وطن کښي
چي زندگي مو جهنم دمي ، دلبري خه کوو

ما چي د شباب دويمه شعري مجموعه ”جنتي خاوره دوزخي ژوند“
ولوسته نو ما دا خبره محسوس کړه چي هغه د فن او خيال پنه حواله د
ارتقاء پنه لور وړاندې تگ کړي دي۔ د خپل خانگري اسلوب پنه سوب
خپل شناخت هم لري۔ دغه د يو بنه شاعر ثبوت او دليل وي۔
بله دا چي شباب خپل ټول رنگونه د خپل وطن او بي وزله اولس پنه کار
راوستي دي۔ د هغه شاعري د بودي د ټال پنه شان هغه واره ښکلي رنگونه
لري۔ کوم چي پنه سترگو بنه لگي زرہ او ذهن ته کوزيږي۔

د شباب د پښتو ژبي سره ناوياته مينه د ستاينې وړ ده د هغه دا شعري
مجموعه ”د شباب رنگونه“ د پښتو ژبي پښتون اولس او پښتو شعر و
ادب له يوه د سود والي ده۔

محمد اقبال اقبال مردان

01-02-09

خورد ژبے طلا محمد شباب او د هغه شاعری

په یو لاس کښې مې قلم دے بل کښې توره

د پښتو جگه شمله مې هم په سر ده

دا یو شعر د شباب صیب د شخصیت پوره احاطه کوی شباب صیب د قلم

خاوند دے۔ پښتون دے او د توره بازی شعوی هم کوی۔ یعنی خپل خان د

ستر خوشحال بابا د ذهن پښتون گڼی۔

زه د شباب صیب سره ناست ناست یم د هغه سره د خبرو اترو بحث و

مباحثې نه او د هغه د شعر و شاعری نه په دې اندازه رسیدلې یم چې هغه

یو کلک ترقی خوښ پښتون حیثیت باندي فخر څه په دې ډول کوی۔

زما مینه زما وینه پښتنه ده

زه د خپلې پښتونخوا سنلرې وایم

د خوشحالی د سندرو وئیلو د پاره د امن فضا ضروری وی۔ او په پښتنه

خاوره د امن فضا کالعدم کړې شوې ده۔ په دې سیمه د گولو او بارودو د

لوگو او لمبو نه او د وینو او بشکو د سیلابونو نه علاوه بل څه په نظر نه

راځی دلته د بدآمنی سپیره، بې خونده او ناروا موسیقی د ډزو، چاؤدنو،

ژړاگانو او آهونو په شکل کښې غږیږی۔ د روا موسیقی غږولو او

اوریدلو حالات تر لرې لرې په نظر نه راځی۔ لکه چې هغه وائی۔

دلته مطربه ! له فضا د امن جوړه نه ده

شور د بارود لا نغو سره جنگونه کوی

شباب صيب د زور او روښانه فکر سختن دے۔ يو ليکلے لوستلے شاعر
 اديب دے۔ مطالعه ئي ډيره کرې ده۔ د زيرک احساس مالک دے۔ د
 حالاتو واقعاتو بڼه تجزيه کولے شي۔ د دې اوسني گرمې لوبې لوبغاړي
 بڼه پيژني۔ د کلهمې نړۍ په بدامني ئي نظر دے۔ خصوصاً د پښتنو په نسل
 کشي او کله والي ذهير دے۔ د مظلوم اولس د شهيدانو د تنو خاورې ايړې
 د دغه لوبغاړو بې رحمه وږو او حرص ناکو بې حيا سترگو ته په دې ډول
 نولي۔

د ډالرو سخنې ژوند دے دے موسیٰ راشه
 سامير دے د واشنگتن د نړۍ خان دے

شباب صيب په دې پوهه دے چې که د پښتنو په سيمه کښې د بعضې
 زور او رو د لاسه د انصاف لمن تار تار شوې نه وے نو خارجي دښمن په دې
 سيمه کښې داخلي دله لان او تالی ستې منافقان چرې هم پيدا کولے نه
 شول۔ لکه چې وائي۔

دلته لفظونو له زر زور بدلې کرې معني
 هوبنياره مه چيره د عقل د کتاب پاڼه

د پښتو ژبې، پښتني خاورې او پښتون اولس سره د شباب صيب د بې کچه
 ليونۍ مينې نه خه داسې خرگندايږي لکه دے چې د بابا باچاخان، بابا
 عبدالصمد خان اچکزي او د بابا محمد افضل خان عرف خان لالا د دربار
 يو د اولي درجي مستانه بالکے وي۔

عبدالرحيم روځانے

مته سوات 01-06-09

د پښتو پالنه او روزنه ليكوالانو او شاعرانو ته پاتې ده. د پښتو مښنان په دې قاتلو حالاتو كښې نه صرف ژوندی دی. بلكې ادب له خپلې وښې هم وركوی چې د مخ سره ئې سيوا شى. په داسې حساسو او ژوندو شاعرانو كښې طلا محمد شباب د ستائڼې وړ دى. د هغه په شاعري كه د شباب رنگ خور دى، نو نشر ئې هم د طلاكارى نمونه ده.

طلا محمد چې اوس ئې په ادبى خلقو كښې "شباب" پيژندگلو جوړه شوي ده. د هغه د ذهن او فكر نه صرف خوانان دی، بلكې توانا هم دی. رښتيا خبره ده چې شاعر تل خوان او ژوندی وى. د شباب فن، د شعر او نشر يوه بنائسته شاهكار دى.

د هغه په نغمو كښې ترقي پسناه سوچ او د قام پالى رنگونه، لكه د بودى د تال په جوتو دی.

هر خوك د خپلې سيمې بهائى وائى، خو كه دا ووايم چې رزر (صوابى) يو سپرلن غزل زار دى، نو بې خايه به نه وى، او شباب د رزر د چمن يو اصلى كلاب دى. چې د حالاتو د تريخوالى باوجود د خپلې وږمې او رنگونه خورى.

د شباب صيب د ټولو نه قابل قدر كارنامه، زما په خيال "وږمې" مجله ده. چې د ادب مښنانو ورتنه جولى جولى پيرزوينې او عقيدتونه وړاندې كړى دى.

کاش! چي د شباب د غه "بچي" بيارو غتيا موندي وي۔۔۔۔۔ خه وکړو؟
په دې گرانه گراني کښې لينکوالان نه صرف د معاشي کرکيچونو سره مخ
دي۔ بلکې د قام پرستو ليارانو نه ئې گيله مانه هم په خائے ده۔
زه د شباب صيب کلام خکه د نمونې په توگه په دې سر تکر کښې نه
راورم چي د تجسس احساس منته کور نه شي۔۔۔ اختر خه پت ميره نه
دے تاسو ئې ولولئ۔۔ خونده، رنگ او ترنگ هر خه به ووينئ۔

د خدائے په آمان

پروفيسر جميل يوسفزے (غلامان)

۱۲ جون ۲۰۰۹

د طلا محمد شباب شاعری

خوہ پہ کالی ترپنہ د مینپی ، بنیرازی و مومی
 دا کاریزی د رقابت غواری لو ، نور جانانہ
 راورہ خواہہ د نظرونو او خمار د خوانی
 نن مہی د زرہ پھنور بیا دے اور اوگور جانانہ
 (شباب)

طلا محمد شباب د ڈاگئی (یار حسین) کلی پہ یوہ سیاسی کورنی کبھی پیدا
 شوے او لوے شوے دے۔ پلار نیکہ ئی د باچا خان پہ مشری کبھی د
 آزادی د مبارزی پہ خاطر ڈیری مالی او جانی قربانی ورکری دی۔ ہفہ تہ
 دغہ د قامولی فکرونہ پہ میراث کبھی پاتپ دی۔ خو شباب د چا روند
 تقلید نہ کوی۔ سیاست د شعور پہ ڈانگ کوی خکہ چہ ہفہ عصری
 تقاضی پیڑنی۔ او پہ رہبر او رهنزن کبھی تمیز ہم کولے شی۔ ہفہ سحر
 ہم پیڑنی او سکھے ماہنام ہم۔ کہ زہ دا اووایم چہ شباب ادب تہ د
 سیاست پہ لارہ راغلے دے نو دا بہ بی خایہ نہ وی۔ د ہفہ شاعری صرف
 د قافی، ردیفونو او وزن بحر جوہرنت نہ دے بلکہ یوہ خرکنده نظریہ او
 سپخلے مرام پکبھی لکہ د نمر د خیری بریبسی۔ ہفہ د ادب نہ علاوہ پہ
 سیاسی ڈگر ہم د یو روبانہ سباوون پہ ارمان بی لوٹہ کردار ادا کرے
 دے۔ خو قامی سیاست مدارو ہفہ مدام نظر انداز کرے دے۔ خکہ چہ
 او سنرے سیاست پہ خدمت کم او جیب زیات کیبری۔ شباب زہ ڈیر د نزدی

نه پيژنم هغه يو خود داره بنيادم دے۔ هغه د سياست مدارو چاپلوسى نه شي كولے۔ نو ځكه هغه د سياست د گړنگ نه د ادب دونكا چي ته راغے۔ او خپل ټول صلاحيتونه ئي د خپل مورني ژبي، پښتو، په كار راوستل۔ هغه يو باعمله پښتون قلمكار دے۔

د "ورمې" گڼې او د صوابي ادبي ټولني په حواله د شباب په عملي توگه هلي ځلي د هېرولو نه دي۔ او چي كله هم په پښتونخوا كښي د پښتو ژبي او شعر و ادب د خدمت ذكر راځي۔ نو د شباب نوم به ارو مرو اخيستے شي ځكه چي هغه پښتو خوړلے دے او پښتو ورله پښتني ماتې كړي دي۔ هغه لكه د نمر بنكاره دے او نمر په گوتو نه پتيري۔ زه پخپله د يو ادني كاركن په حيثيت په سياسي ختېر كښي بوخت وؤم۔ او ډېر موده د خپلو ادبي ملگرو نه ډډې ته وؤم۔ دا د شباب د مينې او خلوص برکت دے۔ چي زه ئي يو ځل بيا خپلو ادبي روڼو سره تاله كړم۔ او د سحر ورك شوې ماښام كورته راغلم۔ هغه لا وړوگے وه او زه په نيشنل عوامي پارټي كښي وؤم۔ ما (محبوب) پخواني وزير عبدالسبحان خان او پروفيسر فرمان الدين صيب، پښتون ځلمے (پښتون سټوډنټس فيډريشن) نومے جوړ كړے وه۔ د دې ذكر اجمل خټك په خپل كتاب (قيصه زما د ادبي ژوند) كښي كړے دے۔ هغه وخت به په هره جلسه او جلوس كښي شامل وؤم۔ اجمل خټك صيب راته شاعر شباب وئيلو۔ ما به د اين۔ امے۔ پي په سټيجونو خپل سياسي نظمو نه وړاندې كؤل۔ او شباب به ما پسې لكه د سپوري گړ ځايو۔ او زما اكثر نظمو نه به ورته لكه د طوطي په يادو

ياد وو۔ ما به خدائے بخنبلی ولی خان ته ”ژوندی ولی“ وئیلو۔

خلق مرو ته پراته وی خیر ترې غواری
په ما فرض د ژوندی ولی زیارت دے
(محبوب)

او بیا ما د سیاسی وجوہاتو په بنا د سیاست پاتلی بدلہ کره۔ (دلته ئې
تفصیل مناسب نه گنم) خو بیا هم هغه ماسره د قلم او پښتو رشته نه ده
پرې کرې او دغه تسلسل لا ترننه جاری دے۔ شباب زما د مشری احترام
کرې دے او ما د هغه د کشری خیال ساتلے دے۔ هغه ته د خپل ترقی
پسندانه سوچ په سوب زیان هم رسیدلے دے خو خو ځله ئې تبادلې هم
شوی دی۔ او معطل شوم هم دے۔ او ځنې تنگ نظرو پرې د کفر تاپې
هم لگولی دی۔ خو هغه د دې هر څه نه بی پروا د خپل مرام په لور بڼه په
استقامت او استقلال روان دے د هغه په غزلونو، نظمونو او قطعات
کښې۔ قامی طبقاتی۔ او د حقیقت پسندی رنگونه لکه د ملغلرو ځلیزی۔
ژورې مطالعې او تیزې مشاهدې د هغه شعر ډونگے کرے دے۔ خو د دې
مطلب دا هم نه دے چې گنې ابلاغ پکښې نیشته۔ شباب د فن او خیال
سره پوره پوره انصاف کرے دے۔ د هغه شاعری۔ د روایت جدت۔ د ادبی
او اولسی رنگونو امتزاج دے هم دغه د هغه یو ځانگړے اسلوب دے۔
کلام ئې زړه ته کوزیزی۔

زه هیله لرم چې لوستونکی به د شباب شاعری خوښه کړی زه د شباب په
دې قطعه خپلې خبرې رالناوم۔

چې خواری کوی نو خوار دے
چې تیاره خوری مالدار دے
اُپوتہ غوندي دستور دے
مُلا وائی د خُدائے کار دے

وسلام

امیر شاد محبوب (یار حسین)

سرپرست اعلیٰ (صوابی ادبی تولنہ)

چیف آرگنائزر پاکستان مسلم لیگ (ن)

پشتو دات ادبی وینک صوبہ پښتونخوا

05-07-09

”جنتی خاوره ، دوزخی ژوند“

دا زما خوش بختی ده۔ چي زه د پښتنو په ننگيالي خاوره زيږيدلې يم۔ خو د بده مرغه مې په دې جنتي خاوره۔ جنتي ژوند او نه ليدو۔ او دا هم يو تريخ حقيقت دے چي عام پښتانه وگړي په ”جنتي خاوره دوزخي ژوند“ تيره وي۔ او زه هم لکه د نورو بدنصيبه پښتنو په شان په توك دودې پسې په پردې وطن كښې در په در گډم۔ هم دغه د طلا محمد شباب د شاعري عنوان دے۔ زه پخپله شاعر اديب نه يم خو د پښتو ژبې يو ادني مينه وال يم۔ خپلې ژبې ، كلتور ، خاورې ، او اولس باندې مينه يم۔

نن چي خبر شوم چي طلا محمد شباب ”جنتي خاوره ، دوزخي ژوند“ په نوم دويمه شعري مجموعه چاپ كوي نو دهر حوشحاله شوم۔ ولې چي طلا محمد شباب هم په هغه حوزو زيږيدلې دے۔ په كومه چي ما خرپوسې كړې دي۔ زما د پاره خو ټول شاعران د قدر وړ دي۔ چي دا د دوي د قلم برکت دے۔ چي پښتو ژبه ژوندي ده۔ طلا محمد شباب هغه سترگه وړ دے چي د خپلې مورني ژبې په قدر پوهيږي۔ او كوم چي د خپل پرهر پرهر وطن او قام په درد درمند دے۔ او تل ئې د پښتون قام د برياليتوب او وداني سندري وئيلي دي۔

زما يو ملگري محمد گل منصور وائي۔ ”په خان مين شه چي په ټول مين شي“ خدائے پاک دې زمونږ د وطن نه دا د جبر تيري

ختمې كړې۔ خدائے دې په پښتون قام كښې اتفاق راوړی۔ او خدائے دې
زمونږ په زړونو كښې د خپلې مور پښتو سره مينه سيوا كړې۔ چې بيا
شباب دا نه وائی۔

مونږ د لفظونو جادوگر چې افسانې ليكو شعرونه ليكو
د پښتنو د پاره ليكو او دې خپلې پښتونخوا له ليكو
چې پښتانه پښتو ليكلې او لوستلې نه شي
حيران په دې يمه ملگرو چې دا چاله ليكو

نظار علی دوبي (ډاگي)

PUKHTONET
پښتو ډاټ نېټ

د ژوند شاعر

اے زاہدہ زمونږ مينځ کښې فرق دا دے
تہ د مرگ زه د بقاء سنډې وایم

مخلص او وفا دار، زیگ پښتون پټه خپله خاوره، اولس او مورنی ژبه د
جنون تر حده مټین او د باچا خان د فلسفې مرید پټه وینه کښې قامولی او
ترقی پسندی گاهه ده۔ د طلا محمد شباب دا دویمه شعری مجموعه ما
لوستې او اوریدلې ده۔ خو زه پټه ذاتی توگه د هغه نظم متاثره کړې يم۔
د دې نه علاوه نشر هم بنه لیکي عشقیه شاعری ئې پټه اوږو کښې د مالگې
برابر ده هغه ”ادب د ژوند له پاره“ د نظریې قائل دے۔ پټه شعر کښې ئې د
فن سره سره د مقصدیت لمن نه ده پرېښې۔ د هر جابر او عاصب عندانه
ئې بنه پټه جار کړې ده۔ پټه دې سوب زه هغه ته د ژوند شاعر وئیلے شم۔

فرمان علی ترکوال

جنرل سیکرټری

رنا ادبی ټولنه ترکی، رشکي

صوابی ادبی ټولنه صوابی

25-06-09

د شعور سپنکی

د شعور فضا کښې سيل کرهه باتور يم

د مودو نه الوتو سره ، بلد يم

د خپل فکر د نظر په دليل گرځم

په زړه توره ! تورو شو سره بلد يم

پلامحمد شباب چې ما په ورومبي ځل په يو ادبي اجلاس کښې وليدلو نو هسې له ورايه مې د نرگسيت ښکار اوگڼلو خو چې د دغه ښکلی باوقاره شخصيت خبرې مې واوريدې کومې چې هغه ډير په اختياط کوي۔ او يو يو تکرې د معنی په تله تلی او بیا نې محاطب ته وړاندې کوي۔ نو پوهه شوم چې د ژورې مطالعې او تيزې مشاهدې سختن دے۔ او چې د هغه شاعري مې اولوسته چې د وخت د خدايانو نه ئې بغاوت کړې دے۔ خپل خان ئې په مورچل اویزان کړے دے۔ او مردار خور ئې ډکره ډکره څيگر خوری د شعور دا سپنکی د هغه شاعري کښې د وخت او د ټولني د غوښتنو پوهه ده۔ چې د پلامحمد شباب د طويل نظم گوښې او غزل بنيادی شعري نقطه اتصال ده او هر کله هر ځائے چې هغه د زر او زور د جبر او ستم نظام وینی نو غندنه ئې کوي۔ گوښه د هغه د شاعري بنيادی خاصه دغه د سماجی شعور سپنکی دی۔

فیصل فاران مانکی

۰۶-۰۵-۲۰۰۹

قام پرست او ترقی پسند شاعر

چي ته آقا زه دې غلام ، نو حال مې خله پوښتي ،
غلام وگره خو برباد دے ، لونگينه ياره
راخه چي جنگ ، نفرت ، غربت سره جنگونه اوکړو
دغه د نن اصلي جهاد دے ، لونگينه ياره

زه چي د طلا محمد شباب دويمه شعري مجموعه لولم کوم چي زما هم
عصر ملگره هم دے۔ نو زه داسې محسوسوم چي هغه ډير شاعران
ملگري روستو پريښي دي۔ د دې وړاندې تگ اندازه د هغه د شاعري د
اسلوب نه بڼه په اسانه لگي۔ د هغه د ژورې مطالعې اثر د هغه په بڼو
نظمونو او غزلو کښې جوت دے۔ او هغه د پښتونخوا د قامي او طبقاتي
ستونزو يعني د مقصديت لمن هم ټينگه نيولې ده۔ او د يو پښتون شاعر
په خيټ نې خپل حق تر ډيره حده ادا کړې دے۔

اطهر شاه باچا سليم خان

۱۰۰۶-۰۰۹

طلا محمد شباب

دا شباب دے د پښتون د خاوري وياړ دے
 د دوران په کوازه باندي ولاړ دے
 رڼاگانې د احساس په شرخه ريشي
 په خپل قام ئې د غزل په کاسه وپيشي
 د پښتون د جماعت د صف امام دے
 هر يو لفظ ئې د مينې اهتمام دے
 هر بيان ئې د خپل خوږ زرگي تصوير دے
 هر تحوير ئې د وطن د حال تفسير دے
 د شبنم غمي راتول د گل په سر کړي
 د سپرلي په اندر شهر کښې خان زرگر کړي
 د دې وخت نبض شناس دے داروگر دے
 د شلیدلو گريوانونو رفوگر دے
 خپل گوگل د گل په بام باندي خيمه کړي
 د اجمل سترے ژوندون پکښې دمه کړي
 د خپل قام د يو وحدت د ترون ساز دے
 هم ايمل دے هم محمود دے هم آياز دے
 د خپل قام د ننگ غبرت سنډرې وائي
 د خپل قام د اخوت سنډرې وائي
 فجي کله ا باچا خان پرې دومره گران دے
 ته به وائے چي پنخپله باچا خان دے

فجي گل (مرغز)

زه د هغه ادارو، شخصيتونو او تخليق كارو د زړه له تله مننه كوم. د چا د حوصله افزائي په سوب چې زما فكرو فن د ارتقاء په لور روان شو دى. زه د پيښور ټيلي وژن پښتو څانگې د پخواني سكرپټ ايدېټر (اوسنې جې ايم) او دريليو د هغه پروډيو سرانو ذكر دلته په دې موقع مناسب گڼم چا چې زما پيژندگلو په قامي او عالمي كچ كړې ده. زه د خيبر نيوز هم مشكور يم چې زه ئې رابللې يم. او زما خيالات او احساسات ئې صرف پښتونخوا كښې نه بلكې د نړۍ كښې شمير ملكونو ته رسولي دي. زه هغه سندرغاړى هم يادوم چا چې زما كلام ته د خپل ساز او آواز خواره وريځښلى دى. زه د هغه شاعرانو اديبانو اُستاذانو نوم هم ډېر په احترام اخلم د چا نه چې ما د شعر وادب په حواله ډېر څه زده كړى دى. د هغه تخليق كارانو د كتابونو خبره ضروري گڼم. چې زما فن او تخيل ترې اثر اخستې دى. هغه واړه ټولني هم زه خپل لار ښود او نظر گڼم چا چې زه خپلو مشاعرو او ادبي اجلاسونو كښې وخت په وخت شريك وال كړى يم. زه د صحافت. تنظيم. اصلاح. ورځ پانه وحدت. ورځ پانه خبرونه. ورځ پانه خبريې. حجره. ښكلا. پلوشه. گلبن. هيواد او صوابي ټائمز. پاڅون. وږمې او داسې نورې گڼې او اخبارونه زما د شعر و ادب په وده كښې لومړى لاس لرى. نو زه ورته په درنه سترگه گورم او د هغه ټولو ليكوالو چا چې ماله د كتاب چاپ كولو په وخت ښې سودمنې مشورې

راکړې دى او هغه قار کار هم د عزت و احترام او د ستاينې وړ دى چا چې
 زما په دې کتاب خپل خيالات او جذبات په ډيره مينه څرگند کړي دي۔
 د کتاب د کاتب (کمپوزر) هم د زړه د کومى نه مننه کوم چې زما د دې
 کتاب کتابت ئې ډير په مينه ، خلوص او بې لوثه سر ته اور سولو۔ او د هغه
 پريس والا هم په دې لړۍ کښې شميرم چا چې زما مسودې له د کتاب
 شکل ورکړو۔

زه د هغه ملگرو او مينه والو هم شکر گزار يم چا چې ماله د کتاب د نوم
 کيښودو د پاره بڼې مشورې راکړي دي۔

زه خپل خدائے بخښلى پلار او خپلې خوږې مور ته لاس په دعا يم۔ چې
 ماته ئې پښتو بنودلې ده۔

او په آخر کښې زه د لورئ الله مشكور يم د چا کله کائنات چې لکه د
 شعر په تول او وزن پوره دى۔ او ماله ئې د شعر د فن والى راکړې ده۔

خصوصى مننه ۔ رڼا ادبى ټولنه ترکى ، رشکى ۔ صوابى

په مخه مو بڼه

طلا محمد شباب

صدر صوابى ادبى ټولنه صوابى

مدیر اعلیٰ: وړمې

۰۹-۰۷-۲۰ ډاگى

داسي روبنانه مخ ، چي نمر تري هم خلا اخلي
دومره ډهر بنكلے ، چي سپورمي تري هم بنكلا اخلي

يوه ناوياته نمونه ده ، د جلال او جمال
لېواله مينه ده ، وفا تري هم وفا اخلي

د ژوند ځنگل کښي ، هر يو ورک انسان ته لاره بنائي
داسي رهبر دے ، چي رهبر تري هم دعا اخلي

گوره غلام ابن غلام له ، زړه کښي خانے ورکوي
هغه مين دے ، چي د زر او زور بلا اخلي

داسي زړه سواندي ، چي هبنده ته هم بخښنه کوي
شال د الفت ورکوي ، درد تري په خدا اخلي

چي ئي د ژوند کتاب کښي تکه ، د نفسي نيسته دے
چي خود پرسته نه دے ، تا اخلي هم ما اخلي

د سړيتوب په معنی پوښي ، خور دې په هره ګوشه
زمونږ دلداز پردی غمونه ، هم وېرېا آخلی

دا د چا مخ دې ، معجزه ده ، برکت دې د چا
دا د کلهم د کائنات وجود که ساہ آخلی

داسې يو ګل ، چې د وړمو او خوشبويو موسم دې
هغه سپرلې ، چې ترېنه رنگ باد سبا آخلی

د هر يو رنځ مسيحي کړی ، د هر يو زخم درمان
هغه طبيب ، چې مسيحا ترې هم دوا آخلی

د رحمتونو د بنائست سينګاره ډک له نوره
يقين شباب له ، د ايمان څنې طلا آخلی

چہی دا کُل جہان پرہی کُل دے ، نوبہار دے
 دا بنائیسٹ د مدینہی ، د لوی سرکار دے

کُل بہ ولہی مراوی کیری او ریڑیری
 چہی د نور شہنتن پخپلہ ٹہی ، مالیار دے

پہ سینو کنبہی ، د رحمت د نحل رنا دہ
 منور پرہی د ڈھنُونو ، تہول دیار دے

د ہر خیال د بنکلاگانو ، نہر سپورمی دہ
 پہ فکرونو کنبہی د ستورو نہ بہسار دے

برکت د چا د مینہی دے ، پوہہرم
 چہی ہواد مہی پرہی د خیال کُل گلزار دے

بہی لہ نومہ ٹہی ، دا تہول کائنات ہیخ دے
 پرہی روان د ہرہی چارہی ، کاروبار دے

خُنگ به پاتې شى ، تيرې د جهل هلتنه
چې رهبر ئې ، د شعور د علم بنار دے

د غمژنو زړونو ، ايکي يو اسره ده
د بې وزله بندگانو ، خوږ دلدار دے

دا اعجاز مو د حبيب ، د روښان ذهن
چې نظر مو پرې روښان ، ژوند مو سينگار دے

مونږه څه يو چې نبی به په خوله ستايو
محمد دے ، چې د ټول عالم غمخوار دے

خدایه شکر ، چې د لورنې نبی ، اُمت يو
خدایه شکر ، چې ستا دوست زمونږ سردار دے

د شباب علم د شعر ، دومره نه دے
د جانان په منيانو کښې ، بس شمار دے

شهید جانان

چې پرواه ئې نه د خپلو ، نه د خان کره
شمع بله په جهان ئې ، د ایمان کره

نامه ورکه ئې د ژوند نه ، د خزان کره
حُسن کُل وینه خوره ، په بیابان کره

په جذبه ولاړ د حق ، لکه د نمر وه
حُسن لوبه ، نه د سود او نه د زیان کره

که یزید پرې ، د ستم لښکرې وکرې
کله ویره ترې ، حُسن مرد میدان کره

د فرات د غاړې تنده ، تنده نه وه
تنده ماته ئې کوثر د هر ارمان کره

حُسنی جذبه ، د حق د لار نعره ده
یزیدی ظلم تیاره ، په ټول جهان کره

ما او تا ته د حسينؑ توره ډال بڼكاري
خو هغه د صداقت شمع ، روښان كړه

زمانې ته ئې تاريخ ، د غيرت پريښود
خپله وينه ئې د حق په ، سر قربان كړه

اوس به تگ كوي ، بې ويرې خپل مرام ته
هغه لار ، پيره آسانه د كاروان كړه

داسې نه ده ، چې بس خپل نوم ئې اوچت كړو
هغه بڼه ستره نامه ، د هر انسان كړه

پښتانه ډال شپت

آمریت ته ئې سر تیت نه كړو ، ننگيال وه
سر لوری ته ئې ، دُنیا ټوله حبران كړه

چې تازه لکه ځلاب ، شعر د شباب دمه
رنگ په وينه ئې ، جذبه شهيد جانان كړه

موسم خراب دے ، مینہ خنگہ وکرم ؟

ژوند یو غلاب دے ، مینہ خنگہ وکرم ؟

بورا تالا ، گلشن ته پېښه نه کړی

مړاوه گلاب دے ، مینہ خنگہ وکرم ؟

لا اژدها د سرمایې ، پر شیبزی

زور د حساب دے ، مینہ خنگہ وکرم ؟

مینہ به وکړو ، چې سنگر وکتو

جوړ انقلاب دے ، مینہ خنگہ وکرم ؟

هلته په پښو کښې د بنیا لوغریزی

مونږ له قصاب دے ، مینہ خنگہ وکرم ؟

د جنگ خپسه ، په وطن پرته ده

کور که محراب دے ، مینہ خنگہ وکرم ؟

مونږ د غربت گناهنگاران او مینہ

مینہ ثواب دے ، مینہ خنگہ وکرم ؟

که ستا د مخ ریا تیرو سره ، جنگونه کوی
 نو زما اوبسکې هم لمبو سره ، جنگونه کوی

په خپله سیمه ، کرونده ، د سرو گلونو کوم
 مالیار خصلت مې ، د ازغو سره ، جنگونه کوی

دلته مطربه لا فضا ، د امن جوړه نه ده
 شور د بارودو ، لا نغو سره ، جنگونه کوی

پښتانه دات شپت

نفرت د مرگ ، مینه د ژوند د روح معنی گنمه
 وخت نامراد د لېونو سره ، جنگونه کوی

د زړه رباب مې د شباب د وخت نغمې شوروی
 رقیب که هر څومره څرخو سره ، جنگونه کوی

د خیال دُرُخو رانه ، خفه شانی ۵۵
مراوی د گل خوا کبئی ، وږمه شانی ۵۵

راځه چې څنگ تر څنگه کبینو سره
شپه د هجران ډېره درنه شانی ۵۵

دا جل وهله لاله زار به ، گل شی
په کره مار وریخ ، خوره شانی ۵۵
پښتو ډاټ شپت

د سپرلی ناوی ، هسې نه رادرومی
غواړی بلنه ، پښتنه شانی ۵۵

جانانه راشه چې دا کله وینس کرو
دا په ژوندونی ، اډیره شانی ۵۵

دلته د وخت سوکړه ، لا هغسې شته
د اور موسم لمبه ، لا هغسې شته

خه به سندرې د مستي اروايو
د ژوند ترخه قيصه ، لا هغسې شته

تا که په هيره چرته ، ياد نه کړمه
په خله مې ستا نامه ، لا هغسې شته

خوک نې څنگ واړی ، بارودی ماحول کښې
گنی د درد نغمه ، لا هغسې شته

منم چې وی به ، بهرام خپل يارانو
خو د خوشحال جذبه ، لا هغسې شته

داسې بنکاريږی ، په دې لار تلې ده
خوږه خوږه وږمه ، لا هغسې شته

خود به رنا ، د روڼ سحر یادوؤم
چې د حالاتو شپه ، لا هغسې شته

شباب به خاورې ، وده وکړی یاره
ستا د جفا نښه ، لا هغسې شته

هله خوانی مې ستا سینگار کره یاره
ما چې دا خپله خواروزار کره یاره
چې د مټینو پټه خوږو پوهه شې
خدائے دې پخپله ، د چا یار کره یاره

چي مي کشتي د ارمانونو ، ډوبېده مالیده
چي په رقيب ، لکه د گل راغورېده مالیده

خان ئي جوړ کړي دے نن ، ماته سترگي رُوژي وهی
پرون چي هلته ، د بل څنگ کښي گډېده مالیده

شمکور دستور د مېکدي ، به بدلوو ملگرو !
د سر د پاسه چي کاسه مو تېرېده مالیده

اوس هلو بنکاري نه ، حجاب کښي د وريځو سپورمي
کله نا کله چي به شپه کښي ځلېده مالیده

په جنتي خاوره مو ژوند ، څه جنتي خو نه دے؟
د ژوند لپلا چي جهنم کښي ، سوځېده مالیده

ماته قيصي د ثوابونو ، گناھونو مه کړه
ستا مُصله هم ، چي ارزانه خرڅېده مالیده

زۀ بُلبل یم نغمه گر یم ، چغهدل غوارم جانانه
ستا د حُسن گُلستان کنبی ، اَلوتل غوارم جانانه

دې جهان کنبی د غمازو ، خپل احساس یمه تنگ کرے
یاره ستا د خیال دُنیا کنبی ، وسهدل غوارم جانانه

توره شپه د زلفو تم کره ، شمع بله د بنائست کره
زۀ پتنگ یم سپهنے یم ، سوزهدل غوارم جانانه

پښتو دات شب

اے جلاده زړۀ پرې مه سوه ، دار دې بنۀ ورته سينگار کره
پۀ نسب د پښتنو یم ، خنګهدل غوارم جانانه

پشکال د هجر راغے ، د شباب لېمۀ راډک شو
لکه پرڅه پۀ گُلونو ، ورهدل غوارم جانانه

دا خاوره مو د مشڪ او د عنبر ، جوڙه وڙمه ده
 بخمل پرې غور ڀڙلې ، د گلونو د خادر دے
 تُوڙن ئي هر بشر دے

چې خوب او خيال رنگين دے
 هر تن ئي لونگين دے
 وطن لکه سنگين دے
 پڻه مونڙ خومره نيازبين دے

يو زيرې خايدلے هم د کلي پڻه گودر دے
 تُوڙن ئي هر بشر دے

موسم پکڻي د مينې
 اُلفت پکڻي د وينې
 رشتي ئي دي شيريني
 قيصې ئي گل وريني

د عشق داستانونه ئي ، د مينې لورے دفتر دے
 تُوڙن ئي هر بشر دے

بُلبُل پڪڻي خوشحاله

بورا پڪڻي سوکاله

دا خاوره ده ننڪياله

هر پيغله ئي ملاله

ولار ئي ملاترلي هر خلصے چي پنه سنگر دے

تورزن ئي هر بشر دے

شبابه ا بختور يي

د گل وطن دلبر يي

چي سيال لکه خيبر يي

بنکاره لکه د نمر يي

کلهم نري کڻي، دا وطن پنه تولو باندي بر دے

تورزن ئي هر بشر دے

قطعه

چي زما د خوب تعبير دے

گلہ دغه ستا تصوير دے

زه پردی رنگونه شه کرم

ماته خپل وطن کشمير دے

تا چي زما پٽ ڪُل خوبونو ، خاورِ واپولي
پٽ ڏهر غرور دي ، پٽ لوظونو خاورِ واپولي

ما د وصال اوڀري روڙي اونيوي ، ستا پٽ خاطر
تا د مٿين پٽ آخرونو ، خاورِ واپولي

رقيبہ ! وبه سوزي ، بيا اور ته جولي مٺ وهه
ما خو د شر پٽ انگارونو ، خاورِ واپولي

ستانه خو ستا يادونه بنه دي ، دومره خيال مٺ ساتي
خنڪ ئي د هجر پٽ دردونو ، خاورِ واپولي

دا ده د شهي آڙدها ، راغله رهاڪاني نغاري
گوره بلرنڪي پٽ رنگونو ، خاورِ واپولي

زما ثواب درته گناه بنڪاري ، منم واغظه!
ما د دنيا پٽ ثابونو ، خاورِ واپولي

کم عقله ، څنگه به په اير و کښې رانه لال پټوي
تا که پښتو ، په تاريخونو خاورې وارولې

ما که هر خو درته شباب ، خاورې ايرې کرو ياره
خو تا زما په اميدونو ، خاورې وارولې

چې نغمه گر شوم ، تنگ ټکور شومه زه
د پښتونخوا د سترگو ، تور شومه زه
د زړه په وینو مې ، لیکل شعرونه
ځکه په لر او بر راخور شومه زه

گھروان مې خيري ، لمن مې تار ده
چم د رقيب دے ، گوشه د يار ده

په گلدرو مو ، اورونه بل دي
حسن سنگسار دے ، مينه په دار ده

د صبر جام مې ، تر شوکو راغے
لرې شه هوشه ، دېره تلوار ده

ملکرو پاشي ديوې کړې بلې
دژوند تيرو له ، رنا پکار ده

شباب دمه شو د زلفو بن کښې
مرام ته درومي ، په سر تي لار ده

چې هجران شی په کونو ، د وصال مزه شی ډېره
چې یادونه پریشان شی ، د جمال مزه شی ډېره

چې ساقی لږ مهربان شی ، د اُلفت جامونه ویشی
پرې خیالونه په گڼا شی ، د سُرَتال مزه شی ډېره

چې وریخ د زلفو نه وی ، په گل رخ پرخه وریزی
د ژوند دشته کېښي آتاک ، د شمال مزه شی ډېره

پشته پات پت

د وطن په جبین سوال شم ، چې ته اووایې حالونه
په پستو شونډو گلابه ، ستا د سوال مزه شی ډېره

منم ښکلې دې شبا به ، خو د یار نه ښکلې نه دې
چې د یار غاړه کېښي هار شی ، نو د لال مزه شی ډېره

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

پٺه ما مٺين زما د بنار ، يو قلمڪار ملڪري
 هر وخت گيلپي ڪوي ، چي ماته بنهه چارے نه وائے
 دغه ملڪري مي وڪيل دے ، وڪالت هم ڪوي
 د فوجداري مقدمو بنهه ، مرنے وڪيل دے
 پٺه مورني ژبه مٺين دے ، د جنون تر حده
 پٺه پڻتون زرڙه ڪنبي ئي سره وينه غزونپي ڪوي
 زمونڊ د دوارو زرونه يو شاني سينه ڪنبي خوزي
 پٺه نظرياتو او خيالاتو ڪنبي يو والے شته دے
 چرته چي زرڙه ڄي هلته بنبي هم ڄي رڻتيا خبره
 گادي ڪنبي ڪيناستم ، د بنار مخه مي ونيوله
 چي خو پٺه خان پونهدم د بناره آده راغلي وه بيا
 يو گلالی ماشوم مي ماته هر ڪلے وئيلو
 زر زر ئي ماته خو دانپ د سڀيلنو لوڪے ڪرپي
 ما چي د ده بنائيسته ، جوڻي او ڪرو وڍو ته ڪتل
 ما وي بجھے نستا نظر ماتپي ته مي خان لوڪے شه
 د خپل نظام دي خونري نظام ته قار راغے
 ما وي هوتل ڪنبي به د چاڀي يوه پيالي وڄنيمه

گوري کٺ پام مې لږ بدل شي ، سر خوږې مې بڼه شي
 دغلته هم هغه قيصه وه ماشوم چايي راوړه
 ماته د دټه معصوم وجود او ترارو شونډو وئيل
 چې دټه پخپله هلو نن سحر کښې څښکلي نه ده
 ما وئيل ستا نه د ساقی وارې جامونه خار شه
 احساس مې اور واخست ، نظر مې شو ، سم کيروي پيروي
 د خيال په بام راته ، نوياته ځوټي ځلران ودريدو
 ما په قلم ورله يو تن لفظي ، تصوير جوړ کړو
 دغه مې وس وه قلمکار ووم ، نور مې څه کړې وې
 په دوئي خو حق لا د خدائې هم نيسته ، د قام وکړو
 دا خو د دې بچو ، د لوبو شرارت وخت دې
 دوئي له سماج آخر ، د کوم جرم سزا ورکوي ؟
 زه خو وبم دوئي سره قلم وې او بڼه په غاړه
 چې ترې سباله بڼه انسان ، نه چې ناسور جوړ شي
 زمونږه دا جنت نما وطن ، که ډېر شته من دې
 بيا هم د دې وطن بچي ، دوزخي ژوند تهره وي
 په ټوک ډوډي پسې بې کوره لې په لې گرځي
 دا د چترال نه ، تر بولانه مردم خېزه سيمه
 دا د آمو نه تر جهلمه جادوگره خاوره
 دا د کلهم جهان سرداره ، زرزي پښتونخوا

غلې مهوې څه چې قسم دې ، سره او سپين ټوکوي
 د اباسين آب حیات ته مې زمزم لوگه شه
 دا د کي تو ، ماليم جي ايلم واوريني څوکي
 دغه نينتر نينتر خواني ، دغه گل رنگه ترکي
 د سوېرلېنه خلا ، زما د ښکلې سوات په وړاندې
 لکه د نمر مخې ته ، څوک بله ډيوه ونيسي
 هغه پېرس چې ورته ، ښار د رڼاگانو وائي
 زمونږ د خپل باگرام په وړاندې ئې ، تصوير تت دې
 زمونږ بابا چې به د خپل سنگر دا غرونه ياد کړل
 د ډيلي تخت به ترېنه هېر شو ، پښتونخوا ته به لاړ
 دلته ښې مټې شته ، خواني شته ، پښتنو ملگرو !
 نو بيا زمونږ بچي نهر او در په در ولې دي؟
 خپلې خبرې له واپس راځم ، خوږو ملگرو !
 زه چې تر څو تر خپل اشنا تر کچرو رسيدم
 نو ما بلا ترخې لمحې ، د تريخ ژوندون وليدې
 ډير زيات خفه شومه د ښاره مې سم زړه تور شو
 ما وئيل بيا به پيښور ته ، چرې مخ نه کړمه
 خو يوه داسې واقعه چې زه ئې وپوښولم
 چې مې راياده شي نو غونډې مې کښې کښې شي
 زه خو شاعر يمه گوگل کښې حساس زړه لرمه

داسې دردونه مې ، د زړه او مزغو چرتو وځي
 يوه ماشومه د سور هار په سخته سخا گرمي کښې
 عمر ئې دغه زيات نه زيات ، څه وؤ اته کاله وه
 په کچرو کښې سر تور سر ، پښې ابله پښې گرځيده
 د پلاستک بوجې په لاس اوتر اوتر يې کتل
 په سور او سپين مخ ئې څوکې ، سمې په شر بهيدې
 لکه چې پرڅه په لاله ، څو رڼې اوښکې توې کړي
 دا په زړو او پاتې پلې ، په ريښې جامو کښې
 دلته دنيا کښې ښکلې حوره ، د جنت ښکاريده
 لکه يو لال چې بې بها ، خاورو ايرو کښې پروت وي
 دا جينې ما خواله ، زما په اشاره راغله
 ما وې بچې وايه ، نامه دې څه ده لور د چا يې ؟
 هغې زر خپلې گلابي شونډې ، راوسپردلې
 وې ئې ملاله مې نامه ده ، افغانې يمه زه
 پلار مې جهاد کښې شهيد شومې دې ، کلونه اوشو
 ما وئيل هن يوه روپۍ واخله گرمي ده ، بس څه
 وې نه ماما ، زه خو کبار ټولوم ، خبر نه غواړمه
 زړه کښې په دې خبره خپله ډېر پښيमानه شومه
 زما له خوا نه ملالی لاره ، روانه شوله
 د احمدشاه بابا نمسۍ ، لاره کبار ئې ټولؤ

زه د ملالی خود داری ته حق حبران پاتی شوم
 د ملالی پخې خبرې مې ، له زړه نه وتې
 زه خپل شاعر آشنا له لارمه ، حاضر وه هلته
 مونږ په قامی او طبقاتی مسئلو بحث کولو
 چې ناکهانه یوه چغه ، نسوانی راغله
 د عدالت د کوتی مخې ته ، یو شور جوړ شو
 مونږه هم لارو تماشې له ، چې دا څه قیصه ده
 ما چې څنگ وکتل ، ملاله په غرمو پرته وه
 هغه بوجی ئې د کبار په وریت ځیگر ایښې وه
 گرمی وهلې وه ، بې هوشه وه ، سوډ بود ئې نه وه
 زما د لاس او پښو نه دم اووت ، چې دا څه اوشو
 چې دې خو اوس ماسره وړاندې څو خبرې وکړې
 هغه شاعر آشنا مې زر تر زر ډاکټر راوستو
 چې سټیسکوپ ئې ، د ملالی په زړه کښنودلو
 ډېر په افسوس سره ئې ووي ، ساعت اوشو مړه ده
 ولاړو خلقو د هغې حق کښې ، دُعا وکړله
 خدائیکو زما په خپلو سترگو هم ، باور نه راتلو
 ما وئیل زه یو بوږنونکې ، غونډې ، خوب وینمه
 د ملالی لاش ته اریان دریان ولاړ ومه زه
 په دواړه مخه مې څو ځله بې اختیاره ښکل کړه

ما وئيل ما سره ملالې ، خو خبرې وکړه
 اے د جنت مرغی راویننه شه ، کبار ټول کړه
 لکه د گل نې په خاموشه ژبه ، ماته وئيل
 زه د کلهم انسانیت نه ، مروره یمه
 ما ته خپل خان د ملالی د سر قاتل بنکاره شه
 زه د هغې لاش ته ، ملال او ملامت ولاړ ووم
 هغه دې بنارې ناپرسان کښې ، هیچا نه پیژنده
 راغی پولیس مُرده خانې ته ، نې ملاله یوره
 هغه نې خاورو ته سپارله ، شناخت نې نه وه
 سترې ملالې ایله ساه واخیست ، دمه غوندي شوه
 پښتنې خاوري لکه مور ، خان ته راجوخته کړله
 ما د شعور د کره مارتا د هغه بره سره
 د احتجاج چغه نړی ته ، بڼه په جار وهسته
 اے د وطن د وخت قاضی ستا نه پوښتنه کوم
 ستا عدالت د ملالی باره کښې گونگ ولې دے؟
 د دې نظام د سری خور اسلام آباد واکمنو
 د ملالی د یو تنکی ارمان قاتل څوک دے؟
 اے د ملگرو ملتونو د نړی واکمنو !
 ستاسو منشور کښې د ملالی ذکر شته دے کنه؟
 اے د حقوق انسانی علمبردار بناغلو

د ملائی خلی له راشی ، شو دیوی بلی کرې
 اے د هامن د مسلکونو ، پهروکارو واوری
 د ملائی د دې سپیری ورځې ، مجرم شوک دے؟
 اے د عظیمې پښتونخوا د لر او بر وگرو
 ستاسو پښتو څه شوه ، غېرت څه شو ، ناموس څه شو
 اے د ورمو او د گلونو پهپنوره بناړه
 تا په تخفه کښې ملائی له کاریزې ورکړلې؟

اے د څلور گنجه دنیا د عرش او فرش مالکه
 چې ته قهار یې نو قاتل نظام ته زور وښایه!

PUKHTONET
 پښتو ډاټ نېټ

قطعه

چې د خپل اولس او خاوري دشمنان دی
 هغه خلق د سرو سپینو خاوندان دی
 خپلې خاوري ته چې مور وائی ملگروا
 هغه خلق په خپل ځان پورې آریان دی

ستا د شونډو نه گلاب ، رنگونه آخلى
د رُخساره دې ، ماهتاب رنگونه آخلى

ستا د مخ کعبې ته ، غلے غلے گوری
زاهدان ترې د ثواب ، رنگونه آخلى

د سحر له رنگینو نه ، ناخبره
تورو شو نه ، د سراب رنگونه آخلى

اے ناصحه! زه کچه رنگونه ناخلم
زړه د ژوند خانه خراب رنگونه آخلى

د پښتون ، پښتو لاهو په سمنډر ده
آباسین اوس د چناب رنگونه آخلى

شینکے خال دې گورې وران نه کړې ، حسینې
روزي ستا ترې ، د محراب رنگونه آخلى

کائنات کښې ستا د حُسن ، جلوي بڼکاري
تلوسي ترې په حساب ، رنگونه آخلي

چې خوله او وينه يو خانے ، د مزدور شي
بيا زردار ترې ، د شراب رنگونه آخلي

د جانان ديدن وپريا کړې ، لويه خُدايه
چې غزل له ترې شَباب ، رنگونه آخلي

قطعه

خدائیکو ، چې ما گورې هر کړې نه بې
ستا د لاس نخښې ، بڼې سمبال ساتمه
د ذهن فریم کښې دې ، تصویر صنمه
لکه د خوږ لاس ، ډېر په فال ساتمه

د گُلو نو خوا کښې او سم ، کاريزو سره مې ژوند دے
د نمر مخی يار ارمانه ، تورو شپو سره مې ژوند دے

تہ مې خپل نہ شولې ياره ، خپل مې هم رانه پردی شو
ستا د خړپکو او دردونو ، دې خوږو سره مې ژوند دے

دا پښتو زما دُرخو ده ، اے د وخت د نغمې ترنگه
چې رباب سره مې ژوند دے ، د دُرخو سره مې ژوند دے

روغه خلقه ما نه واوړی ، زه د مينې ليونے يم
چې د مينې بيابان کښې ، سرو غرمو سره مې ژوند دے

ستا د حُسن بن دې ياره ، تل تر تله گل آباد وی
زه بلبل دې نغمه گر يم ، د نغمو سره مې ژوند دے

ژوند مې ستا د غاړې هار کړو، خپل شباب مې تانه خار کړو
اے د درد درمانه راشه ، د سلگو سره مې ژوند دے

بس هم دغه مي قصور دے

زہ مرید د خپل دلبر یم ، بس هم دغه مي قصور دے
گرہوان خیرے کور و کریم ، بس هم دغه مي قصور دے

پہ مسلک د امن ژوند کرم ، پہ دگر د خبر ولاړ یم
چي د شر سره پہ شر یم ، بس هم دغه مي قصور دے

پښتو ژبه مي پښتو ده ، خپل قلم زما صدا ده
يو آواز د لر او بر یم ، بس هم دغه مي قصور دے

زہ نقیب د سخرونو ، زہ دشمن د تورو شپو یم
پہ سینہ د شپو خنجر یم ، بس هم دغه مي قصور دے

د ژوندون پہ سورارا کښي ، سترو سترو لاروؤ ته
جنگي گوره د شجر یم ، بس هم دغه مي قصور دے

د شعور کلی کښي اوسم ، د احساس د بنار وگرے
د ژوندون پہ راز خبر یم ، بس هم دغه مي قصور دے

هر جابر د وخت غنډمه ، هر يزید سره په جنگ يم
زه دشمن د هر شمير يم ، بس هم دغه مې قصور دے

زه شهباز د دنگو غرونو ، زه باتور د لورو غرونو
زه د قام وطن نظر يم ، بس هم دغه مې قصور دے

چې اشرف يم په اشرف کښې ، غوره ژوند د انسان غواړم
پروت په سمه که په غريم ، بس هم دغه مې قصور دے

شباب دومره اوتر نه يم ، لار وهله شم ژوند يم
خپل مرام ته په سفر يم ، بس هم دغه مې قصور دے

پښتو دات شپت

قطعه

ياره سينه کښې ، زړه لرې او کنه؟
بُت يې احساس هم څه لرې او کنه؟
زه د بهتون دشته کښې ، تېرې گرځم
چرته يو گوت وبه لرې او کنه؟

د زړه غوتی چې پکښې گل نه شی ، سپرلی څه کوو
 راته په ښه سترګه چې نه ګوری ، ساقی څه کوو

چې نه آزاد یم او نه ښاد اوسم ، جنت وطن کښې
 چې زندګی مو جهنم ده ، دلبری څه کوو

چې تصور کښې مې ستا فکر ، د ښائستونو نه وی
 مونږ داسې سپوره او بې رنگه ، فنکاری څه کوو

خود به سلګی سلګی گلشن کښې ، انگولا کوومه
 د غم په کور کښې به ، بې واکه خوشحالی څه کوو

چې بندګی مو تر څو پرینې ، د ژوندی بُت نه ده
 کم عقله شپڅه ! دا دوه رنگه بندګی څه کوو

چې د خیال ، فکر رڼا ده ، ستا د مینې مُعجزه ده
 که د ژوند د بڼې بڼکلا ده ، ستا د مینې مُعجزه ده

منصوری جذبه که گوری ، په وجدان کښې گڼه وډه
 دا چې دار ته په خندا ده ، ستا د مینې مُعجزه ده

د لفظونو په یاری کښې ، سوداگر د قلم نه یم
 د ضمیر په دې رضا ده ، ستا د مینې مُعجزه ده

په ورشو د تصور کښې ، نظارې ستا د بنایست دی
 د زړه ناوې پښتونخوا ده ، ستا د مینې مُعجزه ده

که د وخت جابر مې ژبه ، د نفرت په تېغ زخمی کړه
 دا چې گونگ نه ده گویا ده ، ستا د مینې مُعجزه ده

بَلَدِ رَدُو او بِنِپَرُو سره ، بَلَدِ يِم

شېخه وايه ! د فتوؤ سره ، بَلَدِ يِم

ساقی راوره چې مې سترې ژوند ، دمه شی

ستا د سترگو پیمانو سره ، بَلَدِ يِم

د شعور فضا کښې سهل کړمه باتور يِم

د مودو نه الوتو سره ، بَلَدِ يِم

مستغې سپورې راته وايه ، په پښتو کښې

د زړه سره ! د پښتو سره ، بَلَدِ يِم

د خپل فکر د نظر په دليل گورخم

په زړه توره ! تورو شپو سره ، بَلَدِ يِم

زما ژوند په خیر د شمعې د شباب دے

لوگېدو او ژړېدو سره ، بَلَدِ يِم

اور وریزی ، ہر موسم لکہ د ہار دے
گلان سوزی ، اوس گلزار د مینہ شاپ دے

مینہ ژوبل ، حُسن ہم مرگونی بنکاری
چلولے پرے رقیب ، د نفرت بار دے

ساقی ورک دے ، میخانہ تہ ئی جرنده دہ
خکہ شونہو د رندانو ، کرے پار دے

خنگ بہ پیتے د ہجران زمونز نہ گوز کری
رہنما د حسینانو ، کرے جار دے

اے ملگرو ا یو قدم او یو آواز شی
پنہ نیولے ، نن تاریخ درتہ ولار دے

وخت نوم ، ساقی نوم ، شراب غواری
ژوند نوم بیان ، نوم کتاب غواری

اوس حالات بدل دی ، نظر بند آشنا
دا موسم نعره ، د انقلاب غواری

روستو یو "انگی مل" کښې ، د ټولو نه
دغه سوال ملگرو ، یو جواب غواری

خپل راوی ، چناب ئې ، په بنیا خرڅ کړل
مانه اوس زما هغه نیلاب غواری

گل شی د امید غوټی دشتونو کښې
رنگ پکښې ، د اور جذبې شباب غواری

د شاعر لېلا

يو نوموړی مصور له لارم
ما وې تصوير مې ، د لېلا جوړ کۀ
هغه وئيل ، ما خو ليدلې نه ده
ما وئيل ته ئې شا په شا جوړ کۀ

هغه وې بڼه ده کرۀ ورۀ ئې وايه
ما وې لوگۀ ورته ، د چين بناپيری
قد ئې فنکاره ! د چينار ونه ده
مخ ئې په شان ، د خوارلسمې سپوږمۍ

بانۀ ئې غشی دی ، ليندې ئې رُوزې
غزالی سترگې ، شرابی شرابی
خُله ئې ورۀ ، پوزه ئې دنګه بنائسته
شونډې ئې سرې دی ، گلابی گلابی

خال ئې د مخ پټه كعبه ، تور خلیبری
غابنونه سپین ، لکه بکری ته گوره
زنه ئې خټه ده ، خو منه د کابل
سره انگي ، لکه سُرخي ته گوره

نازکه ملا ئې ، د چندن لښته ده
زلفي وریخي ، توري گوري گوري
هسکه غري ، د صراحی پټه شاني
لیچي ئې سپیني ، لکه سپیني توري

هغه چې خپله ، فنکاری وکرله
ما چې تصویر ته ، یو نظر وکتل
پټه خپلو سترگو مې یقین نه راتلو
چې مې شاهکار ته ، لر و بر وکتل

ما مصور ته ، پټه غصه کښي ووي
دا دې شیشکه که بلا جوړه کره
تا زما مینې پوري ، توقې وکرې
ما درته وي ، زما لېلا جوړه کره

وي ئي خفه نه شي ، شاعره روره
تا چي شاعره ، كوم لفظونه ورکړل
بس د شاعر لېلا ، هم دغسې وي
ما خپل تخليق له ، ستا رنگونه ورکړل

زما او ستا د کتو ، جس جدا ديم
امې د لفظونو ، جادوگره ياره
ما سره برش ، ته د قلم خاوند يې
گني نو ده يوه خبره ياره

PUKHTO.NET
پښتو پات پاپ

قطعه

خود به د ازغو سره ، گزران کوؤ
مينه چي تر خو ، د گل جانان کوؤ
ستا کتاب کبني هر تکي ، د گتې ديم
مونږ د عشق سودا گورې ، د زيان کوؤ

زما د فکر پټه ورشو باندي ، راخور جانانه
 زما د خيال پټه شبستان کښي ، يه سمسور جانانه

مينه لرم ، ننگ او پښتو ، پت او وفا لرمه
 که نيشته ماسره نو خپر دمي ، زر او زور جانانه

خه به کلي ترينه د مينې ، بنيرازي ومومي
 دا کاريزي د رقابت غواړي لو ، لور جانانه

راوړه خواږه د نظرونو او خمار د خواني
 نن مي د زړه پيښور بيا دمي ، اور او گور جانانه

هسي ئي واخله نذرانه ، د خپل بنائيسټ پټه نامه
 خو نوم پرې مه ږده ، پټه زرگي زما د پور جانانه

زړه او شباب مي پټه تا وشيندل ، نور خه غواړي لا
 ماسره خه دي ، لا د دي نه سيوا نور جانانه

ريباره زره مې چوى ، جانان رانه غمے
زما د زره د كلي خان ، رانه غمے

سوکره د هجر ده ، نظر مې سوزى
خى چې زارى له خو ، باران رانه غمے

يار په پردى ژبه ، سنلرې وائى
چرته اواز د يه قربان رانه غمے

چې په علاج زما ، د رنخ پوهيږى
هغه طبيب ، هغه درمان ، رانه غمے

هغه وږمې ، هغه سينگار د ژونلون
هغه د حُسن ، گلستان رانه غمے

په مات وزر به ، شاهين خنگ والوزى
د خيبر خوكې له ، آسمان رانه غمے

په ميخانه کښې ، تند غږے ناست يم
زما په وار هم ، ساقي جان رانه غمے

ما ورته خط کښې ، خو گيلې کړې دې
خو د صنم د خلې فرمان رانه غمے

ما خپل ژوندون بايلو ، شباب مې بايلو
د رقيب کور له ، شه تاوان رانه غمے

قطعه

غزل غزل نگاره ، سيال دې نيسته
زما د زړه قراره ، سيال دې نيسته
چې فطرتي حُسن دې ، ونه سوزي
راخه راخه د بناره ، سيال دې نيسته

خُڪه چي تہ اوس د بل چا

ناموس يي !!

ما بلا هڻه وڪره خُڏائيڪو گُلي ا
چي تا تر عمره عمره هيره ڪرمه
د آباسين د غاري ٽول لوظونه
وهم چي حسيني يو په يو مات ڪرمه
د زره د تاخ نه ستا تصوير راڪوز ڪرم
او ستا خطونو ته تيلے اووهم
ستا د لاس وارہ راليزلي نخيني
تاته پرده ڪيني در واپس ڪرم گُلي
دا ڪلے پريزدم بل وطن ته لار شم
ڪيدي شي ختم شي ترون د ميني
په تصور ڪيني دي را نه ولم ڪوشش وڪرمه
چرته په خوب ڪيني دي را ياده نه ڪرم
دا ستا نامه په هبره هم چرته ڪيني وانخلمه
رہبار له هم پنخه چوتي ورڪرمه
چي خپل انجام ته دا قيصه اورسي
خپلو جذباتو ته قهزي واچوم

پنه خپلو لاسو خپل ارمان قتل کرم
 خو مينه داسې يو جنون دمه واوړه
 د مينې داسې عجيبه آئين دمه
 د عقل ، فکر ، دائرې نه بار دمه
 مينه پروا د هيڅ قانون نه کوي
 هيڅ يو مذهب ئې گېره ولې نه شي
 ورته پښتو هم توره ډال ايښې دي
 دا د سماج يو پابندی نه مني
 ما وئيل تا به سره ډولي کښې راوړم
 خو غريبی راته پېغور شوه گلې ا
 زما او ستا مينځ کښې ئې شپول اوواڼه
 ما ته اوس داسې يو تعويد اوښايه
 ما له اوس داسې يو توتکه وگوره
 چې ستا نه زه په خوشحالی صبر شم

خکه چې ته اوس د بل چا ناموس يې !!

چې د زرۀ په سلطنت مې ، ياره ستا حکمرانی ده
 د دردونو پریمانی ده ، د غمونو آرزانی ده

د خيکر په لاله زار مې ، د فراق سخته سوکره ده
 پشکال خدایه رامات کړې ، د دیدن ډېره قاتی ده

د پښتو ناوې ته گورئ ، وینې وینې په سلگو ده
 زاغان گرځی په گلشن کښې ، لا بې واکه مالیاری ده

خود د بنکلو چنو څنگ کښې ، د حلواتالی ته ناست یې
 ماته وائے جام دې مات کړه ، عجیبه مسلمانی ده

دغه لوره به جانانه ، دې ژورې ته راکاږو
 چې زرعون د مینې گل شی ، زمونږ خاوره جنتی ده

معجزه ستا د شباب ده ، کرامت زما د مینې
 ته مې ساه یې ته مې ژوند یې ، د زرۀ سره مجبوری ده

خيال

غوتی موسیڀری ، گُلوڻه خاندي

موسم بدل شو ، وختونه خاندي

باران د حُسن ، په دَشته اوري

د لاله سوی ، داغونه خاندي

د هجر شپه چي ، نمر منخي تم کړه

فکرونه گل شو ، خوبونه خاندي

زانهي آسمان کښي ، قطار آمل شوې

لولکي راغلي ، رنگونه خاندي

ساقی غنی دمي ، په مېکده نن

لهچي شنيڀري ، جامونه خاندي

ژوند ښاپيري ده ، ښائست ترې خاشي

متين خمار دمي ، اوس زکرونه خاندي

د غره لمن کښې ، سنگر گلگون دے
وږمې خورپږی ، چې جوته خاندی

چمن د گلو ، بهار بهار شو
واک پرې زمونږ شو ، قامونه خاندی

خلمی د مینې ، سنډرې وائی
شباب لمبه دے ، سازونه خاندی

قطعه

په چمن کښې د حالاتو نن سوکره ده
انتها ته رسيدلې ساډوبی ده
ډېره زر ده چې به زړه د گرمی وچوی
پرته اوبنکو د گرمی کښې بنهرازی ده

جانہ زما او ستا لانجہ ختمہ شوہ
د مُحبت مقدمہ ، ختمہ شوہ

یارہ ما وبائیلہ ، تا وگتله
چي زړه مي بائيلو ، سرمايه ختمہ شوہ

حُسن دي ماغہ حُسن پاتي نہ شو
کاغدی گلہ ا ستا وړمه ختمہ شوہ

د انتظار لاره ، اوس نہ خارمه
زما باور او ستا وعده ختمہ شوہ

بس دے د بنکلو بنار ته ، نہ ورخمہ
ماسره جبب کښي کرایه ختمہ شوہ

د عشق قيصہ ، انجام ته ورسپده
خی نندارچيانو ، ننداره ختمہ شوہ

ريبارہ نن مي ، ورته کرښه رابښکه
د غنم رنگ سره پخه ختمہ شوہ

تا کٺ بنيا صرف وئيلي ، د حساب پانه
 ما ده لوستلي د رنگونو ، د گلاب پانه

زه خو مجرم يم ، گنهگار يم ، خوار و زار ژارمه
 زما د ژوند کتاب کښي نيشته ، د ثواب پانه

ليز د خلوت نه رابهر شه ، دُنيا خو ډانگه ده
 ليزه تیکاو کره ، د ممبر او د محراب پانه

اے د هوا چې ، د زره په وينو خط ليکمه
 د مسافر يار نه مې راوړه ، د جواب پانه

هله چې هُم خوري علمان دی او شراب زاهده ا
 دلته په ما ولي حرام ده ، د شراب پانه

دا د مغلو او فرنگ ورکړه ده ، خان پوهه کره
 نيشته ازل کښي ، د چا خان او د نواب پانه

زمونږ د کلی زور امام او لا زړې تراوې
نورے دستور غواړی ، اوس سره د انقلاب پاڼه

تیری به وتبتي ، صادق سبا به نور ونولی
د مخه لرې کره حسيني ، د حجاب پاڼه

دلته لفظونو له ، زر زور بدلې کرې معني
هوښياره مه چهره ، د عقل د کتاب پاڼه

زه د اُلفت په تسبو ، هر وختي ستا ذکر کوم
لږه خو واروه جانانه ، د شباب پاڼه

پښتانه دات شپت

قطعه

غم به د دوران ژارم ، باغي ښه يم
درد به د انسان ژارم ، باغي ښه يم
کربني پرې د وخت جلا د ، رابنگني دي
عکس د خپل ارمان ژارم ، باغي ښه يم

زما ننگياله، سترگه وره، قلمکاره ياره

زما ننگياله ، سترگه وره ، قلمکاره ياره
ستا خُله فِکر ، ساھو فن ته هر کله وایمه
تا د شعور لیتکی بل کپی دی ، رها خوروی
خو د تیارو هغه خامن ورته شمکور ناست دی
په خوار و زار اولس مئینه ، اولس ياره آشنا
دا يارانه به درته خُدايگو، ډېره گرانه پرېوخی
دلته د ژوند خبرې مه کوه ، عظیم جرم دے
دلته کبې سوتې په ډانگونو وهه ، لوئے ثواب دے
دلته د علم ، پوهې ، عقل او دانش خبرې
لکه سنڀا ته چې رباب يا سرینده خبرې
دلته خالق ته په ژړا هم ، قدغونه لگی
خو چې بلبل ته ، د سپرلو سندری ونه وائے
چې د کتاب او عقل ، فکر نه دائرې تاوهی
چې انوری ذهن ته هم ، غتې جرندي اچوی
اے د لفظونو جادوگره ، نغمه گره د ژوند
سوزه بس سوزه ، د ققنس په شان په خپلو نغمو
منم چې ته د بورژوا مخبندکې ، گاه بدلے نه شي
منم چې ستا به د کرياب درياب ، نظام بدی شي

منم چي ته د مصنوعي تضاد ، ملگرم نه بي
منم چي ته ورو خدايانو ته ، سجدي نه کوي
منم چي ته به ، د کورلو انځري گرموي
ته وني چي دلته يوه لويه ورولي جوړه وو
ته وني چي ژوند د سرپتوب شي په گلهمه نري
ته وني چي يو انسان د بل انسان غلام نه شي
ته وني چي شوک هم، د غربت دوزخ کښي ونه سوزي
ته د ختيک بابا په لاره مزلونه غواړي
تا به د راز سره ، د راز و نياز جرگي کړي وي
تا به د ډارون نظريه ، د ارتقاء لوستي وي
تا د مارکسزم ، بڼه پوره مطالعه کړي ده
هره خبره که د پوهي په دليل هم کوي
خو دم خانه کښي ، د طوطي شوک اوريدلې نه شي
منصور د زړه خبره وکړله ، انجام ئي شخه شو
د ريچل کوري بغاوت ، گردې نري وليدو
د واپستاروف د مرگ قيصي هم بورنونکي بنکاري
تا اريانه کښي د پښتون منصور انجام وليدو
گوتم له هم يوې نوري د مرگ ، سزا ورکړه
هغه چي تل به ئي سندرې د وفا ويلي
هغه چي تل ئي ترانې د پښتونخوا ويلي

ياد کړه د هغه ملنگ جان سره سلوک شخه اوشو
 ته د آدم بچي ، د ژوند دوزخ کښي نه شي ليدم
 ته ورله دا دنيا جنت غواړي ، بنکلا غواړي
 زما جانانه ، دغه گرانه ده ، واپس شه راخه
 دا لاره ټوله د ازغو او کاريزو ډکه ده
 ستا آواز داسي دمي ، د دنگو غرونو وبخ کښي آشنا
 لکه چې خپل آواز ، بنده پسې واپس راشي
 دلته د بنه سړي معيار شخه دمي خبر يې ياره
 چې برگ چپوتکي ، دې په سروي ، لويه ږيره لري
 جومات ته ډېر ډېر خي ، چاپيره د ملا نه چورلې
 ملا بادر شه ، شپه او ورځي په اودس کښي گرځه
 خبر که بيا هر شخه کوي سپين باز يې پروا ونه کړي
 که د مانځه په بانه خوري تري ، هيڅ غم ونه کړي
 لار شه حرم ته طوافونه د کعبې نه وکړه
 بيا ابراهما شه ، د انسان د زړه کعبه نړوه
 دلته روزي نيسه ، خو ذکر د اختر مه کوه
 اوسه تيرو کښي ، خو خبرې د سحر مه کوه
 دلته په خله ، تش د ايمان ، يقين خبرې کوه
 بنه رياکار شه د مذهب جامه کښي وانې کوه
 کله نا کله ، د خدائې لاره کښي هم وخت ورکوه

د ارتقاء لاره کښې خپل قام ته خندان اچوه
 ته خو نه زور لرې ، نه زر لرې ، کافره ياره
 دا د فرقو فتوؤ وطن دے ، ډېر په پال گرځه
 دلته بس وخت اړوه ، سر رڼه ، وخت تېره وه
 ښه بې شعوره شه ، ډرکل شه ، ښې مزې چانوه
 روښان شعور ، خپلې مری ته ، تیزندی اچول دی
 د بې شعورو دې سماج کښې خان له کار مه گوره
 د دې حالاتو سره لږه ، روغه جوړه وکړه
 بیا هر څه ډېر دی ، په چرچو به دې ژوندون تیريږي
 دلته رښتیا وئیل ، د زهرو پیناله څښل دی ياره
 دلته رښتیا وئیل ، د پير مذهب کنځل دی ياره

پښتانه دات شپت

قطعه

چې خواړی کوی ، نو خواړ دے
 چې تیاره خوری ، مالدار دے
 اږوته غونډې دسټور دے
 ملا وائی ، د خدائے کار دے

په تندو چي سينگاريزي توري كربني
د خواني نه راتاويزي توري كربني

ملا اوگوري دليل سپيره ژوندون ته
واني عرش كيني زرغونيزي توري كربني

هيخ اثر نه كرى دم گره په قلاز شه
په دمونو لا اورديزي توري كربني

محلونو ته له ويرې ورتله نه شي
په كودلو كيني اوسيزي توري كربني

حركت كيني بركت دے مفلس ياره
تش په اوبنكو نه ورائيزي توري كربني

چې د يار د پښو گردونه په سر نولم
د سپرلي د گل رنگونه په سر نولم

چې طواف د يار د درد کوم زرگيه !
خه بيسياره ثوابونه په سر نولم

د احساس نه محروم شوي يم معلوم يم
خنک انسان يم ، بارودونه په سر نولم

پښتانه دات نيت

ته خو پوهه يې که نور پرې خبر نه دی
لهونې شومه دشتونه په سر نولم

د شتاب نصيب کښې چرته وړمې نيسته
لکه کاني دې غمونه په سر نولم

مُونيزِ روان پٽه ڪومه لار يو ، ساروان ڪوم پلو روان دے
 د ژوندون پٽه بي ارزي ڪنبي ، ڪاروان ڪوم پلو روان دے

خبر لوخي انگازي دي ، خپل بنائيسٽ ئي ربهاري ڪري
 د رقيب سره تر غاره ، جانان ڪوم پلو روان دے

د زرگي پٽه هر پوهر ڪنبي ، سوه درد دے د وختونو
 د دارو دُرملو شوڪ دي ، درمان ڪوم پلو روان دے

لا خزان نه وؤ راغله ، د ڪلشن بنگلا پيڪه شوه
 د اُميد غوتي جليا شوې ، باغبان ڪوم پلو روان دے

د سپورمي بنائيسٽ ڪٿه ڏير دے ، خو حُلا آخلى له نمره
 لا ولاړ د ميني نمر دے ، تابان ڪوم پلو روان دے

بنه پوهيڙي چي قتليرم ، پٽه خنجر د عشق واغظه!
 منصور خپل دي دار ته خاندی ، ارمان ڪوم پلو روان دے

سنیم و زر جوہ کپری لہ خاؤرو، پٺہ ہنر سم کہمیا کر دے
خو دہقان کوم خواروان دے ، اوخان کوم پلو روان دے

چپی کپی ہنخہ سخ پٺہ وپاندی ، دومرہ نور پٺہ روستوراشی
اوس پٺہ نوم د ترقی نن ، انسان کوم پلو روان دے

د نری قامونہ گورہ ، د زہرا پٺہ لوری لاپل
مور پٺنتو تری نہ وہزارہ ، افغان کوم پلو روان دے

اوتی بوتی وائی چپ شہ ، امے شبابہ لبونیه
دا تہ حومرہ سادہ گل بی ، دوران کوم پلو روان دے

پشتو داتا داتا

قطعه

نوم ئی ، زما نوم سرہ تہلے دے

پوخ مپی پٺہ تختی ، د زرہ لیکلے دے

خنک تری نہ زاہدہ زہ لاس اووینخم

ستا د خیال د حورو نہ بناغلے دے

چي ويچار زما ، د مينې گُلستان دے
 د بارودو جزيره کښې مې ، گُزران دے

يو تصوير دے ، د ماضي اِلم کښې ښکاري
 يو دلدار ته پۀ خندا ، ولاړ جانان دے

هغه کلے چي پۀ يار ، گل گلزار وه
 هغه کلے اوس يو خوشے بيابان دے

د زړۀ سيمه مې رات شوې ده ، وخت اوشو
 مُسلط پرې ستا د حُسن ، حُکمران دے

د ډالرو سخرے ژوندے دے ، موسیٰ راشه
 ساميرے د واشنگتن ، د نړی خان دے

علامت چي د جهان ، د استبداد دے
 سپين هاتی دے يا د دې دور هامان دے

ما د آرمان پء الاجى كنبى چى رهشل غمونه
 شه د دوران ، شه د جانان ، شه زما خپل غمونه

لا دهرېدل ، په مېكده د بې خودى كنبى ، ياره
 ما كه هر شو په زور ، د ذهن نه شنابل غمونه

نه رقيب گرم دى ، نه جانان ، قصور زما د نظر
 د زړه په دشته كنبى پخپله ، ما كرل غمونه

شپه د فراق كه هر شو لويه وه ، فنكار وومه زه
 په ډير هنر مې ، د آفت په تار پېرل غمونه

بنه نصيب دار يمه ، چى خان شومه د غم د جاگير
 لكه باران مې په دوتر راورېدل غمونه

وائى خله وگنډه ، گونگى شه ، په چغار قدغن دى
 ما چى گلشن كنبى ، په سلگو سلگو ژرل غمونه

منم بي دمه وؤمه ، سترے وؤم ، پښيمانہ نه وؤم
ما چې په ولو د غُربت ، د يار وړل غمونه

شباب پرې وسوځېد ، لمبه شو ، د ققنس په شانې
گنی نو ما خو په خوږو نغمو، سهزل غمونه

قطعه

مونږ د لفظونو جادوگر ، چې افسانې لیکو شعرونه لیکو
د پښتنو د پاره لیکو ، او دې خپلې پښتونخوا له لیکو
چې پښتانه پښتو لیکلے او لوستلے نه شی
حیران په دې یمه ملگرو ، چې دا چاله لیکو؟

اے پتنگہ تیری تبتی ، خو ژوندون له شمعی غواری
دا رپا د شمعی آه دے ، چي په سر ئي اور بلیبزی

مینہ نه مری لا فانی ده حُسن زر مَر شی عاشقه
حسینان هسی سادہ دی ، چي په خپل حسن نازیبزی

خه بنائیسته غوندي دلبر دے ، شوک ثانی ئي دلته نیسته
چي گلشن ته کله لار شی ، ټول گلونه ترې شرمیبری

زه به شنگ د محلونو ، قصیدی وایم زردار له
د هغې محله کانی ، تل په مونیره راوریبری

سپه منم چي وفادار دے ، خو نامه ئي سپکه لگی
نور خه عیب په ده کبني نیسته، خو خپل قام سره جنگیبری

دا سیلاب د انقلاب دے ، زر د نوح کیشتی ته خیزئی
هر کنعان دولی کبني پروت دے، هر فرعون به اوس دوپیبری

که د شوناو جام دي نوش کرو، نوزا هده خور به هبر کرې
بس په یو گوت تهرولو ، شباب ټول بي خوده کیبری

فخر افغانه بابا

آرمان آرمان ، په شیشم باغ کښې قدردانه بابا
ستا سر لورې ته ، تاتره ده هم حېرانه بابا

مونږه ستا روح ته ملامته یو ، دلگیر چې نه شي
مونږه بې ننگه یو بې پته یو دلگیر چې نه شي
ستا په مزار مو ډیوه بله نه کړه ، خانه بابا
آرمان آرمان ، په شیشم باغ کښې قدردانه بابا

په جنتی خاوره نیمکړې ، نیمه خوا پاتې شو
نوی پیرې راپورې خاندی ، روستو بیا پاتې شو
د ژوند په دشته کښې ، زمونږه گل آرمانه بابا
آرمان آرمان ، په شیشم باغ کښې قدردانه بابا

بره لا هغه غم لرلې ، نغمه خلاصه نه ده
دلته لا هغه بوږنوونکې قیصه ، خلاصه نه ده
راشه د زړونو مسیحا ، د وخت درمانه بابا
آرمان آرمان ، په شیشم باغ کښې قدردانه بابا

د پښتونخوا په سينه كوربني ، د بېلتون لاشته دے
د غلامی د زندگي ، هغه مضمون لاشته دے
د پښتونخوا د جبين خال ، مرد مېدانه بابا
آرمان آرمان ، په شيشم باغ كښې قلدردانه بابا

د پښتو ناوې سڼه سترگه غواړي ، سياله نه ده
رانه آفت غواړي ، سينگار غواړي ، خوشحاله نه ده
كلتور مو هم خاوري ايرې شو ، ملنگ جانه بابا
آرمان آرمان ، په شيشم باغ كښې قلدردانه بابا

په خپل چمن كښې لامونږ ، خپل اختيار كولې نه شو
مينه كه هم كور ، تپه د يار كولې نه شو
گرخو بې نومه ، بې دياره ، بې نشانه بابا
آرمان آرمان ، په شيشم باغ كښې قلدردانه بابا

راشه چې بيا د وخت فرنگ ته ، هغه زور وښايو
لكه خوشحال ، د وخت اورنگ ته ، د زړه شور وښايو
د جنگ په ضد ، په تشو لاسو پهلوانه بابا
آرمان آرمان ، په شيشم باغ كښې قلدردانه بابا

خان سره بيا پښتون سنگر له ، ابدالی راو له
خان سره هغه آزمری اتل سوری راو له
چې د پښتو سیمه ، یو خل شی بیا ودانه بابا
آرمان آرمان ، په شیشم باغ کښې قدردانه بابا

د زړه په باغ دې گلې شوې ، پښتون یاره منم
د وخت په ژرنده کښې دل شوې یې دلداره منم
زما رهبر ، زما دلبر ، فخر افغانه بابا
آرمان آرمان ، په شیشم باغ کښې قدردانه بابا

راشه جامو له چې سور رنگ ، د انقلاب ورکړې بیا
زمونږه مړو جلبو له ، هغه شان شباب ورکړې بیا
د پښتونخوا د بن بلبه ، نغمه خوانه بابا
آرمان آرمان ، په شیشم باغ کښې قدردانه بابا

ڊيره خوره د غم قيصه ده - وايه چپ ولې شوې
لا خو جانانه شپه اوږه ده - وايه چپ ولې شوې

ناسره غم دى ، د رقيب چې مو څارنه كوي
بله خو ستا د مخ ډيوه ده - وايه چپ ولې شوې

تا چې مطربه كوم تارونه - د زرگي اوچهرل
دغه زما د درد نغمه ده - وايه چپ ولې شوې

آخر پښتو ده ، د خپل لوظ نه په شا به نه شم
زما وعده هم په وعده ده - وايه چپ ولې شوې

ورشه سنگر ته ، خپل دلدار له سره گلونه يوسه
لوبه د ننگ غيرت توده ده - وايه چپ ولې شوې

وايه ساقى شباب شباب دى په كاسو مې اوله
غلي نيولې دې كاسه ده - وايه چپ ولې شوې

وخت مو کاروان له يو جرس غواړي ساروان غواړي
مرام ته يون له نن ملگري خو باغيان غواړي

حالات زمونږ نه تقاضا د مصلحت نه کوي
دور پرهر پرهر تصوير د خپل آرمان غواړي

د ښکلي پته د هغه د يارانې نه لگي
ښکلې زما په سر ډالري د "سپين خان" غواړي
پښتو ډالې ښت

څوک د مهدي په انتظار څه مسيحا ته ناست دي
پښتون سنگر خو د شير شاه غوندې نر ځوان غواړي

چې چراغان کړي په تيرو کښې د فکرونو ځلا
وطن لمبه لمبه سر تېز انقلابيان غواړي

وخت رنگونه وارؤل ، آرمان پئه مخه واخيستم
هبر مې رقيبان شو ، چي جانان پئه مخه واخيستم

وگورئ سيم ته د سيم د کلی اوگورئ
زه د خپلي ژبي هر بيان پئه مخه واخيستم

ما چي ترې گلونه د درخو اوربل له اوغوبنتل
دغي پسرلي لکه خزان پئه مخه واخيستم

زه چي ميکدي ته مابنام سترې سترې لارمه
داسې بي نوا زه ساقی جان پئه مخه واخيستم

ما چي شوناهې وسپردې د زړه راز مې خرگند کرلو
کلی کبني رسوا شومه جهان پئه مخه واخيستم

ته راته قيصی د توربان د ناکردو کوي
زه د سړی خور دور انسان پئه مخه واخيستم

شور کښې د نفرت به زه د مینې نغمې وایمه
خبر دې کله آشنا د وخت طوفان په مخه واخیستم

یار چې د رقیب سره لېلا خپلې نن جوړه کړه
خړپکی مې شباب وهی خفگان په مخه واخیستم

قطعه

په دې غمژن ژوندون کښې ، خوږه آشنا
د خوشحالی سندرې ، بدې لگي
چې هر کاله کښې ، د وخت مه مې پروت دې
نو د بنادې سندرې ، بدې لگي

اے چو دری صہب افتخارہ

د وطن د سوہنی یارہ
اے د خیال گل گلزارہ
د اقبال د فکر خلہ
د خوشحال د شملی ولہ
ستا جرات تہ مہ سلام دے
د قام زرہ کبھی ستا مقام دے
کہ پہ ختہ پنجابے یہی
مور راوے فر بچے یہی
د دہ دور لوہی امر تہ
سر دہ تہ نہ کرو جابر تہ
اولس وینہ درکرہ راغلی
کاروان مینہ درکرہ راغلی
مبارک شہ چہ بحال شوہ
د وطن پہ جبین خال شوہ
اے پہ لویہ کرسی ناستہ
د وطن پہ چوکی ناستہ
ستا جلال دے ہم جمال دے
خو زما زرہ کبھی یو سوال دے

تہ غلام ابن غلام بی
 لوئر منصف برائے نام بی
 ستا د پاسہ ناست ماوت دے
 بنہ وهلے ئی پرت دے
 چي نظام د سرمایي وی
 او چي راج د تورې شپي وی
 تہ آزاد نہ بی سکنجہ بی
 تہ د دي نظام حصہ بی
 تہ سرے بی د زردارو
 محافظ بی د بادارو
 دا باچا او سالار څوک دے؟
 دا جلاد او پټہ دار څوک دے؟
 ستا قلم کښي هيڅ زور نيسته
 ستا منصب کښي هم شور نيسته
 کچري ده که تانه ده
 د زردار سره گانه ده
 څنگ به غلو ته لاري څاري
 چي پيشو ته غوښي سپاري
 دا چي څومره اهل کار دی
 اهل کار د جاگير دار دی

دا بریخی د خانانو
 نوکران د خو غتانو
 چي د جنگ بنا مار پرشیوری
 د گرانی بلا خربیزی
 وطن جوړ د جنگ میدان دے
 لکه بنار ناپُرسان دے
 بنکله سوات کټه اَمبِله ده
 اَمن دلته د مار بنپه ده
 هیخ په پته نه پوهیږو
 د خپل سیوری نه ویویږو
 چي غازی، او شهید شوک دے؟
 چي حسین او یزید شوک دے؟
 یوه سیمه د مقتل ده
 باچائی چي د ځنگل ده
 ملک په کفر نه ورائیږی
 په زور ظلم تباہ کیږی
 د ډالر سپے لیونے دے
 د سرو زرو سخرے ژوند دے
 چي قانون د زور او زر وی
 خامخا به لر او بر وی

خود به تله کښې پارسنگ وی
حق به تاسره په جنګ وی
دې حالاتو کښې جانانه
دې نظام کښې په ما گراڼه
سترګې غواړې د پندو نه؟
رڼا غواړی د تیرو نه؟
دا نظام به سیزل غواړی
دا دستور به کول غواړی
چې مُردار د وخت قارون شی
باچائی به د قانون شی
چې فرغون ، هاماڼ هلاک کړې
نو بیا هله به خپل واک کړې
مزدوران ټول تاسره دی
مظلومان ټول تاسره دی
خپل کاروان له واپس راشه
خپل ارمان له واپس راشه
چې دا زور نظام بدل کړو
چې تقدیر د قام بدل کړو
د عدل رباط به وا شی
د انصاف تله به ستا شی

ياره قسم دے بلا بنگلے يي ، دروغ نه وایم
 ما ته د هر چا نه بناغله يي ، دروغ نه وایم

اوس مې پنه کلی کښې ، زړه خدائیکو يو پوتنه نه لگی
 ته چې د کلی نه وتلے يي ، دروغ نه وایم

دا ستا غنډل غنډل خوانی او گل ورین خیالونه
 هیله اوس خائے ته رسیدلے يي ، دروغ نه وایم
 پښتو داتا داتا

هسې پنه بیه به مې واخلې ، که یو خلې راغلې
 پنه زړه مې ډهر راورهدلے يي ، دروغ نه وایم

تا چې وئیل زه به شها ، پنه سره ډولی کښې راوړم
 د زر او زور نظام کښلے يي ، دروغ نه وایم

زه هم د وخت ناکردو ، بنه پنه مخه کرے یمه
 ته هم حالاتو ژړولے يي ، دروغ نه وایم

د گودر غاره ، سينگار كره پسرليه
د نظر غارې گلزار كره پسرليه

د اُفت جامونه راوړه ، چې ئې وڅښم
خوږ احساس راله ، څمار كره پسرليه

زه په قدر د بنائست ، د ناز پوهيږم
شوگ د بنكلي يار دلدار كره ، پسرليه

مودې وشوې ، انتظار دې د وصال كرم
ما د خپلې غارې هار كره ، پسرليه

پرهرونه د مټينو ، چې لږ وړ شي
دا رنگونه لږ ايسار كره ، پسرليه

خپل شباب به په تا ، وشنيدمه خدائيگو
شمع بله د دېدار كره ، پسرليه

کُله هجران سترے کرم

تور شبستان سترے کرم

آرمان مہ تیرے ساتی

دہر ساقی جان سترے کرم

لشی لشی ژوندونہ

غم د دوران سترے کرم

وژنی بنائیسٹ د پت پت دیوی

زول او طوفان سترے کرم

زہ د ثواب او گناہ

یقین ، گمان ، سترے کرم

غوارم آئین د مینی

دغی ارمان سترے کرم

د بل په لمسه تيروټ
ساده جانان ستره کرم

گل د منر مي سوزي
سوال د باران ستره کرم

PUKHTO.NET
پښتو ډاټ نېټ

قطعه

تورې شپې پسې سحر راځي ، ملگرو
د روژې نه پس ، اختر راځي ملگرو
داسې بنکاري جوړ خزان په وروکېدو دے
يو وږمه د لوړ خيبر راځي ملگرو

تحریر

ستا د سنگر کلک او کوتلے تحریر

پہ تحریر کونو کنبی بناغلے تحریر

د پینتو بن کنبی چغیدلے تحریر

پہ خپله خاڑره لوزیدلے تحریر

د ژوند تیرو کنبی خلیدلے تحریر

کلهم نری کنبی غمیدلے تحریر

د آزادی د باب سپیخلے تحریر

د زرہ پھ وینو روزیدلے تحریر

هغه سامراج ته قهریدلے تحریر

د وخت فرنگ ته پاریدلے تحریر

هغه بابا پھ اباسین لاهو شو

د ننگ مہدان کنبی لویدلے تحریر

چي ستا نظر صياد صياد دے ، لونگينه ياره
زما د زرہ بلبل نابناد دے ، لونگينه ياره

هغه چي ما او تا ، قسم د محبت کرے وه
هغه تر اوسه ماته ياد دے ، لونگينه ياره

بيا پرې د وخت چنگيز راغله دے ، لښکرې کوی
دا زما زرہ هم سم بغداد دے ، لونگينه ياره

زه به د عشق مېدان کښې جنگ ، د مينې څنگ گټمه
ستا د رقيب چي اتحاد دے ، لونگينه ياره

خود به د هجر په زندان کښې ، ورځې شپې تيروم
چي مي ارمان په زرہ شهاد دے ، لونگينه ياره

چي ته آقا زه دې غلام ، نو حال مي څله پوښتي؟
غلام وکرے خو برباد دے ، لونگينه ياره

راځه چي جنگ ، نفرت ، غربت سره جنگونه وکړو
دغه د نن اصلي جهاد دے ، لونگينه ياره

لا د جبر درنه شپه مي ، هُم په سر ده
لا مرام ته فاصله مي ، هُم په سر ده

په يو لاس کښي مي قلم دے ، بل کښي توره
د پښتو جگه شمله مي ، هُم په سر ده

د وحشت بچو ، چمن تالا ترغه کړو
د گلونو خصمانه مي ، هُم په سر ده

پښتو دات شپت

د بېگا عبا د خبتي غم مي ، هُم دے
د حسينو يارانه مي ، هُم په سر ده

د خپل خان په غم چې ژاړی ، خناور دی
آدم ذات يم ، خپلخانه مي هُم په سر ده

ستا د وصل د سپرلي په سمی زغلم
يم شباب ا د زړه قيصه مي ، هُم په سر ده

نومے بنکاری پېژنم ، دام پېژنم
شپه او سحر ، سکنے ماښام پېژنم

رقیبه وایه ، سپورې ستغې وایه
زه د لفظونو احترام پېژنم

د محبت په معنی ، هم پوهیږم
ناصحه ا زه د عشق انجام پېژنم

په نوم د میو ، زهر مه راکوه
می او ساقی ، میخانه ، جام پېژنم

تا لا تر اوسه پیژندلې نه یم
زه خو جانانه ستا مقام پېژنم

خدایہ روان مو کړې پۀ لار ، د سیاست د حُسن
زمونږ پۀ ژوند باندې راخور کړې ، محبت د حُسن

چې سر ئې تیتا نۀ کړو وحشت تہ ، د یزید او شمر
مونږہ ہم شمار کړې قافلہ کښې ، د ملت د حُسن

هر یو شمر ئې تمبولے دے ، پۀ نره غورت
ولار یو خک پۀ مرانہ او غورت د حُسن
پښتو دات شپ

یزید ظالم کۀ ورته دهر کړل ، لښکرونه راغونہ
خو یو پوتے ئې روستو نۀ کړو ، لوړ همت د حُسن

پۀ خپل ایمان او عقیدہ چې ، تینگ ولار پاتې شو
شاباسے وایو ، تل پۀ توره او سیرت د حُسن

دُنیا حیرانہ ده ، د خو تنو د ننگ او پت تہ
چرتہ لښکری د یزید ، چرتہ جرأت د حُسن

خه آرمانی د باچایی او د جاگیر خو نه وؤ
توره ، مرانه ، بادری وه ، مملکت د حسین

د تاج و تخت په نشه مست یزید ، په بنکته راغی
بل خوا ثانی نه لری ، بی تاجه عظمت د حسین

د نری ټولو انسانانو له ، د حق نمونه
پاتې دے مولیر ته ، د دنیا نه لورے دولت د حسین

قطعه

ما به وا نه خلی ، په بیه
ننگ ، پښتو یمه ، خودی یم
د احساس ، په جہلخانہ کښی
زه د خپل ضمیر قیدی یم

د ژوند سپرلے نشته ، خدا ته مې خُله نه جورپیری
قاتل موسم دے ، کله تا ته مې خُله نه جورپیری

هغه طبیب چې د خپل رنخ تشخیص کولے نه شی
زرگیه داسې مسیحا ته مې ، خُله نه جورپیری

په روند او کون سماج کښې ، څنگ سندرې او وایمه
بې ذوقه خلق دے ، وینا ته مې خُله نه جورپیری

پښتو دات پښت

پښتون ملنگ یم ، د پښتون جانان نه خبر غواړمه
کچکول که تش لرم ، بل چا ته مې خُله نه جورپیری

مینه گناه ده که ثواب ، دغه پوښتنه کووم
د فتوؤ ویره ده ، ملا ته مې خُله نه جورپیری

شباب ئې داسې د ازغلو لارو یون کښې تهر کړو
بس ئې کره بس ئې کره طلا ته مې خُله نه جورپیری

سادہ بادہ یو ، چہی مادی دور کنبہی مینہ کوؤ
مونہ لیونی ، پۛہ بارودی دور کنبہی مینہ کوؤ

دلته د مینہی د اُلفت پۛہ معنی ، شوک پوھیبری؟
د چا خبرہ ، چہی وحشی دور کنبہی مینہ کوؤ

هر یو آرمان مو د آرمان تر حده پاتی شی بس
مونہ آرمانی پۛہ آرمانی دور کنبہی مینہ کوؤ

د اباسین پۛہ غارہ ہم ، له تندہی مرو جانانہ
لکه حسین پۛہ یذیدی دور کنبہی مینہ کوؤ

د مہذبہی پیری ، سومرہ زهرژن دے آدم
د ژوند خنگل دے ، آزاری دور کنبہی مینہ کوؤ

پۛہ پخوانی دور کنبہی دومرہ گرانہ نۛہ وہ اشنا
کمال خو دا دے ، اوسنی دور کنبہی مینہ کوؤ

صادق سبا نیشتہ شبابہ ، د اشنا وعدہ کنبہی
د مینہی اوږی ، قات سالی دور کنبہی مینہ کوؤ

چې د ژوند ، د ارتقا سنډرې وائيم
 زمانې ته ، ياره ستا سنډرې وائيم

زما مينه ، زما وينه پُښتنه ده
 زه د خپلې پُښتونخوا سنډرې وائيم

د احساس ژبه ، قدغن نه مني واوړه
 زه فنکار به ، خامخا سنډرې وائيم

لکه گل په پريشاني کښې هم موسيزم
 په ژړا کښې د ننډا سنډرې وائيم

اے زاهد! زمونږ مينځ کښې فرق دا ده
 ته د مرگ ، زه د بقا سنډرې وائيم

وائی ستا قلم باغی ، فکر مرتد ده
 زه شباب! چې د رڼا سنډرې وائيم

د یو پښتون بچی په کامرانی

ستا د آرمان غوتی گل شوې ده ، ورمې رانولی
موسم رنگونه شیندی ، زړونه گله اگانې کوی
چې د رڼا د کوره راغلي رڼاگانو سره
اوس به د شپې آزدها ساه ورکړی مرکونی بنکاری
تا چې زرگی له مې نویاته شان والی راوړله
په ترارو شونډو ئې زما هسې مسکا راوسته
بڼه ده د ستر خوشحال آرمان پوره شو خوند ئې وکړو
تا چې آسمان کېن نن په ستورو خیتی واچوله
لکه باران راغلي د ژوند په جل وهلی سیمه
د پښتونخواه وجود کېنې ساه راغله ژوندون راغی
اوس به نظام بدل شی ، تاج به د قلم په سر شی
حکمرانی به د قانون وی ، د ټوپک به نه وی
د عدالت او مساوات په معنی پوې زیرکه !!
اوس به دا لوره دې ژورې ته رابنکل هم غواړی
ناوې د ژوند به سره ډولی کېنې په جنجیانو راوړې
چې دا بې وزله هم د ژوند په خوند او رنگ پوهه شی
د تخیل مارغه دې داسې لوړ آلوت کړی دے

اے نظر بازه | لکه باز دې درست جهان لیدلے
 مونږ د مودو مودو لیواله تنده غرو له تا
 ساقی | پۀ مینه مینه ډکې پیمانی راوړلې
 نن به د هر مزدور د لاس پوډې تکور ومومی
 اوس به بچی مزدوری نه کوی سبق به وائی
 د ژوند پۀ کور کښې دې د مور "پښتو" دعا اخستی
 وپریا جنت دے د مور پښو کښې ځکه بیا موندے دے
 د پښتونخوا لمن دې نوره هم سینگار کره گله |
 د یوسفزو شمله دې بت کره نوره هم جگه شوه
 ستا د روښان ذهن نه څار شم د قادیر سیوریه |
 د پښتونخوا جنازه دې هسکه کره پښتون بچیہ
 اے د بابا بچیہ | تا باندي سلام وایمه
 د نوی ژوند د کامرانی و مبارکی واخله
 ستا نوم پښتون دے ، پۀ مطلب د پښتو بنه خبر یې
 د آزادی او آبادی پۀ مفهوم بنه پوهیږې
 ستا پۀ شباب دې آفرین وی ستا پۀ فکر گله |
 د گجو خان پۀ سیمه بل یو "اورنگ شاه" پیدا شو

د مانکی کلی ډاکټر اورنگ شاه چا چې امریکه کښې هم د پښتو ، پښتونولۍ او قام پرستی لمن
 کلکه نیولې وه او د پښتون اولس د بقا د پاره ئې خپل سر صدقه کړو۔

راشه چې وچپرو ، نغمه د ژوندون

ما گورې وژنی توره شپه ، د ژوندون

د وخت سیلی ده ، په رڼا مینو

پام کوئ مړه نه شی ، دیوه د ژوندون

احساس مو ژوبل ، ساندي ساندي غزل

دېره ترخه ده ، لا قيصه د ژوندون

پښتانه پات شپت

زړونو کښې گر ، د خوږې مینې کوو

دغه ده یاره ، فلسفه د ژوندون

جام د دیدن راوړه ، ساقی جانانه

دا ستا وصال ، زما نشه د ژوندون

راشه سمسور کره ، جل وهله شباب

گنی اوڅی مې ، جنازه د ژوندون

د ژوند پیتے مې په سر دے ، خو روان یم
 پروت لا ماته لوئے سفر دے ، خو روان یم

زما ستا مینځ کښې بیلتون راوړی یاره
 د رقیب سره مې شر دے ، خو روان یم

په سفر یم د بنائست د نمر ارمانه
 زړه که ډېر د شپې اوتر دے ، خو روان یم

سره گلونه خم کرم د الفتونو
 بیابان لکه بنجر دے ، خو روان یم

خم اوبه د آباسین د غاړې شبنمه
 که اولار راته شمردے ، خو روان یم

په خوږ لن زړه يو نامه ده ، چې خوږه ده
درست جهان کښې يو کوڅه ده ، چې خوږه ده

ستا د ياد تصوير مې سترگو کښې گاهيزی
د هجران ناترسه شپه ده ، چې خوږه ده

ترې صبريږم نه واغظه په قلاږ شه
بس د عشق ترخه قيصه ده ، چې خوږه ده

پښتانه دات شپت

ستا خوږونه که جانانه مغل وال دی
زما مينه پښتنه ده ، چې خوږه ده

کائينات پرې ټول شباڼه ا سندرېز شی
ستا ژړا د سوز نغمه ده ، چې خوږه ده

قطعه

زما ساده لاليه ، وخت بدل ديم
ما پسي شار گودر ته ، خله راخي
كه مې ديلن كرې ، انټرنيت ته كښنه
زمونږ كوخي او در ته خله راخي

قطعه

ته چې بل كره د شپې غناډې وړولې
په ډالي كښې به گڼونه ، راوړې تاله ؟
چې دستور د زمانې ، خپله رنځور وي
خامغا به سل رنځونه راوړې تاله

جنگ

- لا د "جرمن" لام فتح شوې نه وؤ
 لا د "ويت نام" قيصى مو هيرې نه وې
 لا د "كابل" غم مو ژرلې نه وؤ
 لا د "سوډان" اوبنكې تم شوې نه وې
 د "سوماليې" درد پنه شا شوې نه وؤ
 لا د "جاپان" سلگى قلاړې نه وې
 د "چيچنيا" خړيكې لا غلې نه وې
 د "فلسطين" وينې لا وچې نه وې
 د "بوسنيا" زخم ورغلې نه وؤ
 د "كوريا" داغ تكور شوې نه وؤ
 لا "غرناطه" خائې له راغلې نه وه
 لا د "فارس" سنگر سور شوى نه وؤ
 د "ليبيا" آه ودريدلې نه وؤ
 لا "فانامه" هوش كښې راغلې نه وه
 د "هند" "خيبر" هه دمه شوى نه وؤ
 لا د كشمير اور دپه شوې نه وؤ
 چې يو يزید ، د خپل هوس نشه كښې
 د اقتدار د خورونې په نيت

بيا يو شمرد د زر او زور په مرسته
 په مظلومانو کربلا جوړه کړه
 بيا د بغداد پرهر پرهر وجود ته
 يو تره گر ، د شپې تيلے او وهه
 بيا يو نمرود ، د ابراهيم په خاوره
 د جبريت اور کښې ، خليل سوزوی
 بيا يو چنگيز او هلاکو راغله
 د کپرو نه ، منارې جوړوی
 بيا يو هتلر ، د جنگ د ناز په ادا
 خپل نازيت ، په درست جهان خوړوی
 بيا يو جلاد ، د بغداد ښار ته راغی
 منصور حلاج ، په دار کوی ملگرو
 بيا سکندر ، نوے تاريخ جوړوی
 گرده نړی ، خپله جولی کښې نغاری
 بيا يو شداد د خپل طاقت په سيوری
 هر يو وگرې ، بې گناه وژنی
 بيا يو فرعون ، د خدائے دعوی کړې ده
 په سامراجی لاسو ، موسی رانیسی
 بيا يو حجاج بُوتی د وینې وڅښکه
 فصل د سر ورته ، پوخ شومې ښکاری

بيا يو چوچل ، رنگين خوبونه ويني
 د سرو مرغی پسي ، راغلي بنسکاري
 بيا يو اورنگ د تاج و تخت له پاره
 هر يو دارا ، شجاع ، مُراد وژني
 بيا بلازويچ توره په لاس راغلي
 بنده وژل ورته ، يو لوبه بنسکاري
 بيا يو هاما ، د خپل مسلک په خاطر
 په هر چا ، خپله عقیده ورتپي
 بيا يو شري ، شر د خدائے کور له راوړو
 گرجه ، جومات کښي انسانان وژني
 بيا يو قارون ، د خزانو د پاره
 د هر هېواد نه ، سيم وزر چلوي
 بيا ابراها په سپره نيت راغلي
 د هر انسان د زړه کعبه نړوي
 بيا بوناپات د ژوند مري پرې کوي
 بيا د برزنيف يرغل ، کودلې سهزي
 بيا يو جابر ، د "بده" کونتره سهزي
 وژني د امن پيغمبر ملگرو ا
 بيا توربان ، د يويشتمې پيري
 د بناپيري په منځ نوکاري رابنسکي

بيا يو فاشست مسولينى راغلى
 انسانيت وڙنى ژوندون وڙنى
 بيا يو د سپيني ماني ، سپين تور زړه ا
 نوې وسله ، په مظلومانو گوري
 نه خه قانون ، آئين ، دليل ته گوري
 نه د قامي اتحاد ، تره مني
 خه دے ”نيورلہ آرډر“ د ژوند ملگرو ا
 بس د خنگل د باچائي دستور دے
 لکه چې شرمخ ، په بي وزله ور شي
 يا خر سيلاب ، مخ په ژوره ور شي
 داسې بي مالکې ، لکه سپينه جوڻه
 چې نه ئې جس شته ، نه په درد پوهيږي
 لکه روبات چې ذهن ، زړه نه لري
 ورته انسان وهل ، د انسان توهين دے
 که د ژوندون ارتقا ، دې ته وائي
 دا ارتقا په اباسين ، لاهو شه
 کلی خو نه کيږي په زور ملگرو ا
 گتيل د زړه ، د سلطنت پکار دي
 داسې نظام ، چې تهديونه نغاري
 داسې نظام چې کلتورونه وخورى

داسي نظام ، چي نوري ڙبي پري ڪري
 داسي نظام چي ترهه گهر زيرو
 داسي نظام نه ، بغاوت پڪار دے
 چي صم "بکم" باندي ، نه پوهيڙي
 بيا ليوني سڀي له ، قضا پڪار وي
 چي تري د زمڪي مخلوق ، ساه واخلي
 انسانيت تري نه ، خلاصه ومومي
 ٽول ڪائنات تري نه ، قرار ومومي
 گرده فضا ده ، بارودي ملگرو ا
 نن الودگي ، په ٽول جهان خوره ده
 د ڪائنات شهره ، دورجنه بنڪاري
 نري ڪنبي وڊم ، د لاشونو خيڙي
 نه وڊمي شته دے ، نه گڻونه بنڪاري
 اور د نفرت ڪنبي سوزيدلي بنڪاري
 دنيا تري ٽوله ، په لڙان آخته ده
 هر ڇوڪ په خپل ڪور ڪنبي ، بي ڪوره بنڪاري
 داسي بنڪاريڙي ، د ژوند حق نه لرو
 دا ٽيٽ سرونه به ، تر ڪومي ٽيٽ وي
 بائيالات زمونڙه ، چي تقدير جوڙ شومے
 وينه زمونڙه ، چي آرزانه بنڪاري

نن چي تاريخ ، زمونڙ نه مخ آروي
 د دي پڻ شا ، څه وجوهات پراته دي
 زمونڙ پڻ وينو کښي ، سور والي نسته
 زمونڙ صفونو کښي ، يو والي نسته
 زمونڙ ذهنونو کښي ، وهمونه اوسي
 د جهالت ، تک تور تمونه اوسي
 علم ، رڼا ، علم ، وسله ، د دوران
 ژوند خو عمل دے ، ارتقاء ملگرو
 مونږ د گناه ثواب ، پڻ جال کښي گهر يو
 مونږ د مهدي پڻ طمع طمع ناست يو
 چي د ژوند کاډي به ، پڻ مخکښي بوځي
 نن هم اټکل باندي مونږ ژوند تېرو
 مونږه د ژوند پڻ معني پوهه نه يو
 د اجتهاد پڻ مفهوم پوهه نه شو
 زمونږ شعور لا ، بالغ شوم نه دے
 مونږه د سانس پڻ معني ، پوهه نه يو
 مونږه لا قيد يو ، د خپل ذات حصار کښي
 مونږ د رواج پڻ زنجير ، ځان ترلے
 مونږ ته لا اوس هم ، هر فن جرم ښکاري
 مونږ ته لا اوس هم ، کلتور تپوه ښکاري

مونیڊ د قلم پنه قدر پوهه نه یو
 پنه خو ډالرو مو ، ایمان بائیلو
 هم مو لېلا ، هم مو جانان بائیلو
 نوره پنه صبر او خارو نه کيږی
 پنه دعاگانو او بنېرو نه کيږی
 د خپله سره نن ، دانگل پکار دی
 خپلې کبشتی ، ټولې سېزل پکار دی
 دوی له نن بیا ، یو ابدالی پکار دے
 کاش ! چې حاجی د تورنگزو ژوندے وے
 افسوس افسوس دے ، چې شیرشاہ موجود وے
 آرمان آرمان ، چې پیروبنان ژوندے وے
 توره قلم چې ، د خوشحال پنه لاس وے
 د ایمل خان او دریا خان لښکر وے
 چې د لودی او میروس خان پښتو وے
 چې د جندول عمراخان ژوندے وے
 یا د پنجتار مقرب خان ژوندے وے
 نن چې پتکے د باکو خان ، پنه سر وے
 د گجیو خان او کالو خان سنگر وے
 وېم چې نجیب د مانیری سالار وے
 وېم چې جنده ، د باچا خان پنه لاس وے

سپینه مانی به بی مهاره نه وه
توله نری به ناقلا ره نه وه

قطعه

PUKHTONET

پشته دات شیت

ته په یوه او زه په بله لاره
هسې مې ټول عمر څارله لاره
زما او ستا لاره ، جدا جدا ده
ته څه په خپله ، زه په خپله لاره

☆☆☆☆☆☆☆☆

طلا محمد شباب د ضلع صوابی د یوسفزو د مردم خیزی خاؤری
 یو تکره متحرکه او باعمله خوان دے د پښتو ژبې او شعر و ادب د
 خدمت له کبله په گرده پښتونخوا کښې خپل مقام او پیژندگلو
 لری۔ کومه چې زمونږ د یوسفزو د پاره خصوصاً د فخر او ویاړ
 خبره ده۔

هغه د یو ښه شاعر نه علاوه یو ښه نثر نگار هم دے ما د
 پښتونخوا د ډیرو شاعرانو نظمو نه لوستی دی او خوښ کړی مې
 هم دی خو زه د طلا محمد شباب نظمونو دو مره متاثره کړې یم زه
 وایم که چېرې زه باچا وې نو ما به طلا محمد شباب ته په دغه
 شاهکار نظمونو لاهور کله په انعام کښې ورکړې وې۔

(هوښیار باچا)

طاهر بخاری

وړوکے لاهور 02-07-09